

ДОБРА СПРАВА

АВ 5784

215

СЕРПЕНЬ 2024

ГАЗЕТА БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

ОДЕСА

Видається за підтримки "Джойнт" JDC

International Fellowship of Christians and Jews

1 ВЕРЕСНЯ — ДЕНЬ ЗНАНЬ

«День знань» започатковано Указом Президії Верховної Ради СРСР №37311 від 15 червня 1984 року «Про оголошення 1 вересня всенародним святом — Днем знань».

В Україні свято Першого вересня для всіх особливе, адже на ньому буває багато гостей, і воно є візитною карткою кожного навчального закладу. День знань завжди відрізняється яскравістю вражень та нових переживань, нових надій та несподіваних зустрічей. У школах на розсуд адміністрації навчального закладу проводиться святкова лінійка, а це завжди час першої половини дня з 8:00 до 12:00. Перший дзвінок і

початок нового навчального року — це свято вчителів, студентів та школярів, батьків, наших друзів і навіть певною мірою свято, яке об'єднує всі покоління. Особлива увага приділяється, звичайно, першокласникам, тим, хто вперше сідає за шкільну парту. Для решти учнів та студентів цей день також наповнений різноманітними святковими заходами.

Першим уроком у шкільних навчальних закладах з початку навчального тижня вчителі

проводять Урок Миру, потім уроки продовжуються за звичайним розкладом. Для школярів, які навчаються у всіх середніх спеціальних та вищих навчальних закладах, особливо для першокурсників, проходять урочисті збори, що підкреслюють особливу важливість освіти, обраного ними шляху оволодіння своїми майбутніми професійними навичками.

Знання — справжня сила, яка допомагає нам долати багато труднощів і досягати заслужених

успіхів. Першого вересня звучать вірші, які читають учні, вітаючи своїх викладачів. Це свято не обминають своєю увагою керівники міст і районів, адміністрації різних рангів. Це — певний результат величезної підготовчої роботи, яка передувала початку нового навчального року, нового повного навчального процесу шкільного навчання.

Цього дня ми поспішаємо приєднатися до поздоровлень на адресу вчителів, завдяки яким ми маємо чудову нагоду — бути освіченими людьми! Здоров'я всім та благополуччя! Миру та Кохання!

Пам'ятні дні в Україні 2 стор.

Семен Санін "Чекаймо нових пісень!" 3 стор.

Діє "Гаряча лінія" 4 стор.

Поради господарці 4 стор.

Марк Штейнберг "Єврейський щит СРСР" 5 стор.

Оскар Сандлер — автор "народних пісень" 6 стор.

Семен Вайнблат "2 вересня — день народження Одеси" 7 стор.

Мікаело Бронштейн "Тувовий постріл" 8 стор.

Віра Шаховцева "Люди "Золотого віку" 9 стор.

Михайло Гаузнер "Неординарні особистості" 10 стор.

Країна Поезія 11 стор.

Посмішка 12 стор.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ДЕМОКРАТІЇ

Цей день проголошено Генеральною Асамблеєю ООН 13 грудня 2007 року в резолюції, присвяченій підтримці зусиль урядів щодо розвитку та зміцнення демократій. Відзначається щорічно 15 вересня, починаючи з 2008 року. Демократія — це не лише мета, а й процес, і лише за повної участі та підтримки міжнародної спільноти, державних органів влади, суспільства та окремих громадян

ідеалі демократії можна здійснити у кожному куточку світу. Загальна декларація прав людини говорить: «Воля народу має бути основою влади уряду; ця воля повинна знаходити собі вираз у періодичних та нефальсифікованих

виборах, які маю т ь проводиться на основі загального та рівного виборчого права шляхом таємного голосування або ж за допомогою інших рівнозначних форм, що забезпечують свободу голосування». Міжнародний пакт про економічні,

соціальні та культурні права та пізніші документи про права людини, що встановлюють права груп населення (наприклад, корінного населення, меншин, інвалідів), однаково важливі для демократії, оскільки вони забезпечують об'єктивний розподіл матеріальних цінностей, а також рівність і справедливість щодо реалізації громадянських та політичних прав.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ КРАСИ

9 вересня щороку у всьому світі відзначають Міжнародний день краси. Ініціатором його створення у 1995 році став Міжнародний комітет естетики та косметології CIDESKO, заснований у Швейцарії у 1946 році і є найбільш визнаною у всьому світі організацією у сфері косметології.

Краса — це все прекрасне, що так чи інакше є у нашому житті. Краса оточує людину всюди: у природі, мистецтві, повсякденному житті та простих речах. Ми рідко замислюємося про те, наскільки чудово все те, що ми бачимо

навесні, коли у всьому світі розквітають квіти, восени, коли облітає помаранчеве листя, адже сама природа створює надзвичайної краси пейзажі, причому робить це цілий рік.

Перший в історії конкурс краси пройшов у Бельгії у вересні 1888, а перший конкурс краси «Міс Світу» відбувся в Лондоні у квітні 1951 року. Безумовно, зовнішня краса вабить людей. Вона

захоплює. Але, на жаль, зовнішня краса є не в кожного. Адже тільки природа може нагородити людину прекрасним обличчям та гарною фігурою. Однак навіть у цьому пункті у людей розходиться думка. Для когось зовнішня краса поміщена в очак. Для когось — у довгих ногах. А хтось любить гарні рельєфні спini. Кожен має своє поняття зовнішньої краси. Для багатьох краса — те, що всередині, тому зовнішній вигляд

нашого тіла залежить від його внутрішнього стану. Краса та здоров'я — це дві частини одного цілого. У Міжнародний день краси індустрія краси відчиняє двері для всіх бажаючих. Сьогодні надають знижки на честь свята у косметичних салонах та спортивних клубах, а також у центрах краси.

До Міжнародного дня краси в багатьох країнах та містах стало гарною традицією проводити різноманітні конкурси краси та дякувати тим, хто допомагає нам її досягти.

8 вересня — День пам'яті жертв нацизму. Це День пам'яті десятків мільйонів людей, які загинули в результаті гігантського, нелюдського експерименту. Це мільйони солдатів,

яких нацистські лідери зіштовхнули один з одним, але ще більше — мирних жителів, які

гинули під бомбами, від хвороб і від голоду. Немає такої країни, яка б виграла від правління нацистів, немає такої нації, яка б збагатилася на цьому матеріально.

Служба "Мокед-Лакашіш" — 737-40-21; Служба "Харчування" — 737-40-11; Програма "Медицина" — 737-40-27; Культурний центр — 737-40-13; Служба волонтерів — 737-40-24; Волонтерська вітальня — 737-40-32; Денний центр — 737-40-30

Новини світу, України, Одеси

РФ заборонила мовлення на своїй території понад 80 європейських ЗМІ.

Генеральним секретарем Ради Європи обрано экс-президента Швейцарської Конфедерації Алена Берсе. Він заявив, що його пріоритетним напрямком буде Україна і всі міжнародні ініціативи, пов'язані з її захистом.

Урсула фон дер Ляєн призначена на посаду президента Європейської комісії на другий п'ятирічний термін.

Прем'єр Нідерландів Рютте офіційно призначений генсеком НАТО. До своїх повноважень він приступить 1 жовтня, коли закінчиться мандат Єнса Столтенберга.

Дональд Трамп заявив, що в разі переобрання президентом США його пріоритетом буде якнайшвидше завершення війни в Україні.

Міжнародний Кримінальний Суд (МКС) видав ордери на арешт Шойгу і Герасимова. Раніше МКС видав ордер на арешт командувача Чорноморського флоту РФ Соколова і командувача дальньої авіації РФ Кобилаша.

Держдепартамент США заявив, що під час ударів по Криму Україна зводить до мінімуму втрати серед цивільних осіб, що незрівнянно з діями Росії.

Північна Корея за півроку передала РФ 1,6 млн артилерійських боеприпасів.

Євросоюз погодився виділити кошти на створення загальноєвропейської системи протиповітряної оборони, а також профінансувати створення лінії оборони на кордоні України з Росією і Білоруссю, довжиною 700 км.

У США випробувано безпілотник із двигуном внутрішнього згорання, здатний залишатися в повітрі понад 8 днів (!) без дозаправлення, нести близько 68 кг корисного вантажу (в т.ч. вибухівки) і літати на 20 тисяч кілометрів.

Нідерланди дозволили передачу Україні 24 літаків F-16.

34% росіян схвалюють ядерний удар по Україні, 77% підтримують дії армії РФ.

США оголосили про виділення нового пакета військової допомоги Україні у 2,3 млрд. доларів.

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ТРАГЕДІЇ БАБИНОГО ЯРУ

День пам'яті трагедії Бабиного Яру – один з найжахливіших символів Голокосту. У 1941 році впродовж двох днів, 29-30 вересня, в окупованому нацистами Києві було проведено перший масовий розстріл беззбройного цивільного населення.

Загалом із 29 вересня по 11 жовтня 1941 року есесівці вбили майже все єврейське населення міста – понад 50 тисяч чоловіків, жінок, дітей. Тільки в перші два дні було вбито майже 34 тисячі людей. 1, 2, 8 і 11 жовтня розстріляли ще близько 17 тисяч осіб.

Місцем масових розстрілів був обраний Бабин Яр – балка на північному заході Києва завдовжки два з половиною кілометри, глибина якої місцями сягала 50 метрів. Наприкінці вулиці влаштували ворота, за які людей пропускали групами по 30-40 осіб. Попередньо їх примушували роздягатися, відбирали особисті речі, потім поліцаї гнали жертв до проходів у насипах на краю яру. На протилежному боці сиділи кулеметники. Після того, як рів заповнювався 2-3 шарами тіл розстріляних, зверху їх присипали землею.

Загалом за роки Другої світової війни у Бабиному Яру, за різними оцінками, вбито 100-150 тисяч людей – євреїв, ромів, караїмів та

представників інших національних чи соціальних груп, яких окупанти вважали «зайвими», радянських військовополонених, учасників українського націоналістичного руху опору, пацієнтів психіатричної клініки.

У роковини трагедії Бабиного Яру 29 вересня Український інститут національної пам'яті, Світовий конгрес українців, Державна служба України з етнополітики та свободи совісті за підтримки Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр» проводять спільний міжрелігійний захід на вшанування пам'яті загиблих.

Європейський день мов

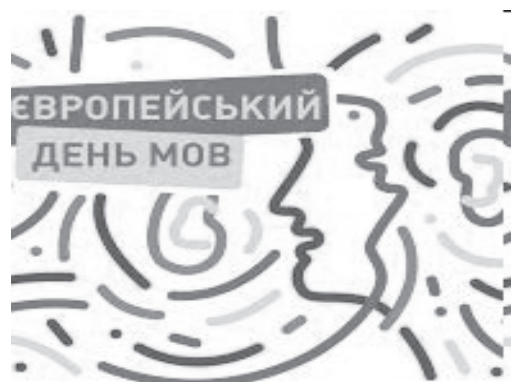
Європейський день мов – свято, що відзначається 26 вересня. Воно проголошене Радою Європи під час Європейського року мов 6 грудня 2001-го. Основна мета – заохочення вивчення мов як у школах, так протягом усього життя людини, при цьому поняття європейських мов маєть в ширшому сенсі, аніж сукупність офіційних мов країн-членів ЄС.

Свято встановлено 6 грудня 2001 року наприкінці Європейського року мов Радою Європи за підтримки Європейського Союзу з метою надихнути жителів Європи на вивчення мов, бо збереження та розвиток мов, зокрема малих, декларується як офіційна мовна політика Євросоюзу. Єврокомісія зазначає, що Європейський день мов ставить за мету прийти від популяризації мультилінгвізму до вивчення громадянами ЄС іноземних мов упродовж життя та неурядового співробітництва.

У багатьох країнах проходять конференції, семінари, лекції та відкриті уроки в навчальних закладах, концерти, виставки.

На території Європи налічується 225 автохтонних мов, більш 2/3 яких або вже вимерли, або знаходяться на межі зникнення в результаті поступової асиміляції (наприклад, ірландська мова, кельтські мови).

Серед іноземних мов, якими володіють європейці, виділяються: англійська (38%), німецька (15%), французька (14%), російська (7%), іспанська (5%), італійська (3%).

Традиційно слабо вивчаються західними і південними європейцями слов'янські та угро-фінські мови, останні зазвичай сприймаються як складні через відсутність родинних зв'язків з індоєвропейськими мовами. Збільшується привабливість ряду великих неіндоєвропейських мов: китайська, арабська, турецька, корейська.

Європейський день мов дає можливість цінити та популяризувати всі мови та культури у Європі, приділяти особливу увагу інклюзивній

Міністерство закордонних справ України у День пам'яті жертв Бабиного Яру закликало світ не допустити повторення подібних катастроф, адже світ знову є свідком наслідків поширення тоталітарної ідеології.

Через понад 80 років з часів трагедії Бабиного Яру ми знову є свідками руйнівних наслідків поширення тоталітарної ідеології, систематичного порушення загальноєвропейських принципів та норм міжнародного права. Звірства тоді та зараз вчинялися різними режимами та злочинцями, але в їхній основі – однакова ненависть до всього людського.

Збереження історичної пам'яті є важливою складовою гуманітарної політики України. У цьому контексті включення у 2023 році української номінації «Документальна спадщина «Бабин Яр» до Міжнародного реєстру Програми ЮНЕСКО «Пам'ять світу» є надважливим сигналом про необхідність спільних кроків з іноземними партнерами для запобігання відродженню расизму, етнічної ворожнечі та тоталітарних ідеологій.

Пам'ять про Бабин Яр та гасло «Ніколи знову» є моральною основою гуманізму та протистояння будь-яким формам агресивно-шовіністичних ідеологій.

мовній освіті, яка допомагає всім, хто навчається, розкрити свій потенціал і брати активну участь у житті різноманітних та демократичних суспільств. Визначеними цілями Європейського дня мов є:

- підвищити обізнаність про важливість вивчення мов з метою підвищення багатомовності та міжкультурного взаєморозуміння;
- сприяти багатому мовному та культурному різноманіттю Європи;
- заохочувати вивчення мов у школі та поза нею впродовж життя.

Рада Європи і Європейська Комісія тісно співпрацюють над координацією відзначення Європейського дня мов. Спеціальний веб-сайт, який доступний для 39 мов, містить детальну інформацію про сотні подій, що відбуваються у рамках святкування, а також великий перелік ресурсів і важливих завдань для всіх, хто цікавиться мовами та їх вивченням. Новий додаток, що створено спеціально до Європейського дня мов, заохочує користувачів виконувати низку мовних завдань, таким чином розвиваючи подальшу компетентність і впевненість у використанні різних мов.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ МИРУ

Міжнародний день миру встановлений резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 30 листопада 1982 року. Початково відзначався в 3-й вівторок вересня; пізніше, резолюцією 55/282 від 7 вересня 2001 року Генеральна Асамблея ухвалила, що починаючи з 2002 року Міжнародний день миру буде щорічно відзначатися 21 вересня.

Асамблея заявила, що День Миру буде відзначатися як день глобального припинення вогню і відмовлення від насильства, запропонувавши всім державам і народам дотримувати припинення воєнних дій протягом цього дня.

Генеральна Асамблея закликала всіх держав-членів ООН, регіональні і неурядові організації й окремих людей відповідним чином відзначати День, у тому числі шляхом освіти й

інформування громадськості, і співпрацювати з Організацією Об'єднаних Націй. У центральних установах Організації Об'єднаних Націй цей

День щорічно розпочинається спеціальною церемонією біля Дзвону миру. Дзвін Миру встановлений у західній частині саду, у дворі комплексу на газоні перед будівлею Секретаріату. Зазвичай о 10 год. 00 хв. за місцевим часом (14 год. 00 хв. по Грінвічу), Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй, перш ніж ударити у дзвін, виступає із спеціальним зверненням і закликає народи всього світу задуматися на мить над значенням миру для всіх людей. Після хвилини мовчання Голова Ради Безпеки також виступає із заявою від імені членів Ради.

1986 році в цей день з ініціативи філософа-миротворця Шрі Чінмоя вперше пройшла символічна Хода Миру. Тепер щороку люди більш ніж у 100 містах по усьому світі беруть участь у Ході.

НОВИЙ ПРОЄКТ «ПРОСТІР ДЛЯ ДУШІ»

Ми із задоволенням представляємо клієнтам Хеседа новий проєкт Дитячої програми — танцювальну студію «Простір для душі», що реалізується на базі Культурного центру нашої Благодійної Фондації «Хесед Шаарей Ціон».

У даному проєкті беруть участь діти та їхні батьки, оскільки студія включає два колективи: дитячий колектив «Кохавім», який займається єврейськими танцями і різними сучасними напрямками та групу для

дорослих «Йекум» за напрямком «Інтуїтивні танці».

Проєкт реалізується вже на протязі шести місяців силами запрошених творчих людей — ентузіастів Наталії Байбурзи та Ольги Турецької, і незабаром ми будемо готові показати наш перший виступ.

Заняття танцями не тільки розвивають музикальність, а й допомагають виховати силу волі, комунікабельність і розвинути творчий потенціал.

Дійсно, багато досліджень психологів довели, що діти, які займаються танцями, досягають більших успіхів у навчанні, ніж їхні однолітки, а також випереджають їх у загальному розвитку.

Танці здатні забезпечити безліч соціальних і культурних поліпшень у спільноті для дітей, підлітків і дорослих. Вони розширюють соціальну і культурну взаємодію і забезпечують загальне відчуття благополуччя і єднання у громаді.

Танцювальна студія «Простір для душі» — це не тільки про танці і творчість, ми змогли створити ком'юніті для дітей і дорослих, де вони знаходять друзів, підтримку, а також діляться своїми радощами і отримують позитивний емоційний заряд, що особливо важливо зараз.

Запрошуємо всіх охочих до нашого дружнього творчого колективу.

Керівник проєкту

Світлана Новаковська

ЧЕКАЙМО НОВИХ ПІСЕНЬ!

Цього року виповнюється 30 років творчої діяльності композитора, чий твори торкаються душі своєю ліричністю, органічним синтезом слова та музики, переносять нас у ті часи, коли при створенні пісень, автори завжди піклувались тим, щоб текст був наділений повноцінним змістом; коли мелодія — цей головний критерій пісні, будь-то академічний, естрадний чи джазовий вокал, мала часто запам'ятовуватися вже під час прослуховування.

Останні дві третини цього періоду мені пощастило не лише бути близько знайомим, а й тісно співпрацювати з Борисом Маміном. У співстворстві ми написали низку пісень, романсів, гімн Одеси та навіть оперету «Аромат Білої акації» — продовження знаменитої «Білої акації» Ісаака Дунаєвського.

До речі - поштовхом до створення оперети було особисте знайомство Бориса з генієм масової пісні. Воно відбулося випадково в кабінеті головного диригента Одеського оперного театру — професора Одеської консерваторії Миколи Дмитровича Покровського. До нього завітав Ісаак Дунаєвський у лютому 1955 року, за п'ять місяців до того, як пішов у засвіти. 8-річний хлопчик навіть програв маестро п'єсу, за що отримав дуже пам'ятний подарунок-клаптик паперу на яку І. Дунаєвський хутко написав прислів'я знаменитої «Пісні Тоні» з останньої й найкращої своєї оперети «Біла акація». Прем'єра відбулась у листопаді 1955 року в московському театрі оперети.

Творча доля Бориса Маміна як композитора та поета-пісняря примітна тим, що він вчився в найстарішій музичній школі Одеси №1, яка носить нині ім'я Еміля Гігельса. У той час Борис зацікавив свого директора — тоді відомого композитора, професора Одеської консерваторії, засновника родини спадкових одеських музикантів — Юрія Володимировича Знатакова — акуратним написанням нотного матеріалу. Хлопчик був залучений до видання деяких нотних матеріалів, а натомість отримував неоцінені базові знання музичної композиції.

Не можу не наголосити на тому факті, що в ті роки Борис був першим диктором Одеського державного телебачення і в часи

Неллі Степанівни Харченко вів дитячі програми (1957-1959 рр.)

Студенту другого курсу одеського музичного училища ім. О. Данькевича Борису Маміну була притаманна амбітність. Ось чому після зустрічі та роботи в оркестрі з молодим тоді піаністом, сьогодні Заслуженим артистом України Сергієм Терентьевим, хлопець зрозумів, що ніколи не буде так грати, як Сергій. Тому з власної ініціативи на подив педагогів і батьків відрахувався з навчального закладу.

Наступні роки його професійного та трудового життя були присвячені морському транспорту. Кар'єра проєктанта морпортів, дослідника, доцента Одеського інституту інженерів морського флоту вдалась. Борис Мамін став кандидатом технічних наук, автором монографій, винаходів та патентів. Деякі з них досі використовуються у морпортах.

А що ж музика? Вона фактично була відкладена до запитання. Як пише сам композитор на сторінках свого нотного альбому «Влюбленная строка», виданого до 100-річчя Одеської державної музичної академії ім. А. В. Нежданової: «Музика — це діагноз хронічного захворювання. Воно невиліковне!»

Через 30 років після раптового завершення музичної освіти, а саме у рік 200-річчя Одеси, Борис Мамін написав на власні слова першу пісню «У Дюка». Саме у виконанні соліста ВІА «СЯБРИ», одесита Віталія Червоного, вона стала дуже популярною.

На композицію пісні звернув увагу професор Одеської консерваторії композитор Олександр Красотов. Він наполегливо рекомендував Б. Маміну продовжити писати пісні, запропонував факультативно вивчити основні дисципліни з композиції вищої музичної школи, не зважаючи на вік. Але висока зайнятість на виробництві, навчання в аспірантурі, виховання доньок не дозволили реалізувати пропозицію професора. Сьогодні Борис

Мамін є автором близько 400 композицій вокальної, інструментальної, прикладної музики для театру та кіно.

Основні напрями та жанри творчості — лірична, духовна пісня, сучасний український романс, твори для дітей та юнацтва, пісні народів світу. Він успішно співпрацює із сучасними українськими поетами Віталієм Іващенко, Ларисою Борисенко, Марією Карпик, учасниками Одеської літературної студії «Одкровення» БФ «Хесед Шаарей Ціон» Аллою Вайнгауз, Інною Вайнблат, Раїсою Обуховою.

Звертався він і до таких закордонних поетів, як Андрій Дементьєв, Тамара Крімонт, Борис Рудін, Неллі Ляховські. У його творчому портфелі чимало композицій на слова відомих російських поетів срібного віку.

Борис Мамін — Лауреат багатьох Всеукраїнських та престижних міжнародних конкурсів у номінації

композиція, член журі вокальних конкурсів в Одесі.

Ось уже 30 років композитор створює цикл пісень «Яка різна любов». Сьогодні в ньому понад 50 творів (пісні, балади, романси).

Батько двох доньок і дідусь трьох онучок він став визнаним майстром колискової пісні. Найбільш популярними з його десятка колискових пісень є зворушливі «Коліскова одеського тата», «Коліскова одеської мами» на слова Алли Вайнгауз, «Коліскова для Лізоньки» на слова Марії Карпик.

Композитор не оминає написання творів для дітей та юнацтва. Серед інструментальних відзначимо п'єси для саксофону «Спогад», для фортепіано — «Ранок встає», вальс «Лаура».

Дитяча пісня «Росянка» стала Лауреатом міжнародного вокального конкурсу у Варшаві, а гімнами знакових подій стали пісні «Руде місто» на слова Галини Верд (Щорічний фестиваль «Руде місто») та авторська пісня «До нової зустрічі, Фестиваль!» (Одеський дитячий джазовий фестиваль).

Особливим напрямком у творчості композитора — дослідника та популяризатора

Б. Мамін

є пісня про наше чудове місто — вічно юну чорноморську перлину.

Безмірна любов до міста дитинства, юності, становлення особистості, міста першого кохання дозволили створити чудовий цикл вокальних творів про Одесу. Деякі з знавців відносять до золотого фонду композитора такі пісні: «Мрія емігранта» на слова Володимира Тусолобова, «Вечірня Одеса» та «Одеська риба фіш» (обидві на слова автора цього нариса); «Одеса влітку» (на слова Віктора Семенюка).

«Аркадійська алея», «Скільки лет, скільки зим...», «Казка біля моря», «На добраніч, одесити» — це авторські пісні. В одній із них є слова, які відображають любов композитора до Одеси:

«Пусть я в Гайд-парке не гулял,
Пусть я Бродвея не уютжил,
Но Дерибасовской асфальт,
Мне, как Версаль французу, нужен!»

В останні роки Борис Мамін приділяє увагу написанню камерних творів і робить це професійно. Їх виконують академічні співаки Юрій Дудар — соліст Одеського національного театру опери та балету, Алесь Перекальчук, Наталія Ткачук, солістки Одеського академічного театру музичної комедії, Злата Ясиновська — педагог вокалу Одеського фахового коледжу мистецтв імені О. Данькевича, Михайло Гайсинський, Ілона Новак та інші. Варто відзначити триптих «Соловейко», низку романсів.

Сьогодні патріотична тема — любов до України посідає особливе місце у творчості Б. Маміна — пісні «Рідна земля», «Тобі Україна», «Люблю тебе». Композитор працює над створенням «Гімну незламних» та реквієму «Коліскова з небуття». У його планах написання мюзиклу «Тільки ти» за власним лібрето.

Нещодавно на запитання про найулюбленішу зі своїх пісень автор багатьох творів відповів так: «Ще не написана...».

У ці дні, коли Борис Мамін святкує 30-річчя своєї творчої діяльності, побажаємо композитору міцного здоров'я, невичерпного потягу творити та радувати нас новими опусами.

Близько 160 творів Бориса Маміна можна послухати та подивитися у кліпах на його авторському каналі у YouTube за адресним посиланням: [youtube.com/@BorisMaminOdessa](https://www.youtube.com/@BorisMaminOdessa).

Семен Санін

УВАГА! Діє «Гаряча лінія» ТЕЛЕФОНИ «ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ»

Шановні клієнти Благодійної Фондації «Хесед Шаарей Ціон»!

У такий непростий час ми розширили роботу «Гарячої лінії» (Call Center), яка працює з 3 квітня 2020 р. Вона створена для тих, хто самотній.

Якщо ви зіткнулися з проблемами, які виникли під час карантину, і поряд немає нікого, хто міг би вам допомогти, звертайтеся до співробітників та волонтерів Хеседи, які обслуговують «Гарячу лінію».

Вони намагатимуться надати вам допомогу.

Ви можете звертатися з будь-яких гострих питань за номерами телефонів, які наведені поруч, з 10.00 до 15.00 у робочі дні:

З мобільного:

0948634720
0948634710
0948634740
0948634770
0948634780
0948634810
0948634760
0948634790

З міського:

7934720
7934710
7934740
7934770
7934780
7934810
7934760
7934790

Не винятком є телефонний зв'язок з вашим куратором, але просимо поставитися з розумінням до переважності співробітників БФ «Хесед Шаарей Ціон».

Ми завжди раді допомогти вам!
Бережіть себе!
Будьте здорові!
З повагою,

Діана Боровик

Н О В И Н И З І З Р А І Л Ю

ВМС АТІ поповнилися новими десантними кораблями - "Комеміют" ("Суверенність") та "Нахшон" ("Відважний"). Тепер це найбільші бойові кораблі ізраїльського флоту.

Армія оборони Ізраїлю стала оснащуватися високоточним 120-мм мінометним снарядом «Сталеве жало», що корегується, з лазерним і GPS-наведенням. З його допомогою можна точно вражати ворожі об'єкти на ближніх дистанціях, не завдаючи при цьому шкоди людям, що знаходяться поруч, та іншим спорудам.

"Хезболла" завдала масованого ракетного удару по північних районах Ізраїлю. Частина ракет перехопили сили ППО, решта впала на відкритій місцевості.

"Хезболла" за останні 30 років проріла під житловими районами Лівану сотні кілометрів тунелів, глибина яких сягає від 40 до 80 метрів. Багато з них освітлені та комп'ютеризовані, ними пересуваються вантажівки та мотоцикли.

У Лівані "Хезболла" експлуатує підземні комплекси – 36 стратегічних вузлів оборони у разі приходу ізраїльської армії. У них входять командні пункти "Хезболли", склади зі зброєю та інша інфраструктура, які також знаходяться під землею. Сумарна довжина всіх цих мереж може сягати сотень кілометрів. Ними може просуватися техніка і навіть автомобілі.

Новим політичним лідером ХАМАС замість убитого в Тегерані Ісмаїла Ханї став

Яхья Сінвар. Він провів 22 роки ув'язнення в ізраїльській в'язниці, був врятований ізраїльськими лікарями від пухлини мозку та організував напад 7 жовтня.

США попередили Іран, що масований удар по Ізраїлю лише розпалить напруженість та створить ризик прямої конфронтації між двома країнами.

Три ізраїльські університети увійшли до списку 100 найкращих вищих навчальних закладів світу у 2024 році.

Повітряні сили Ізраїлю відпрацювали дозаправлення своїх бойових літаків у повітрі. Вчення імітувало далекий політ у глибину ворожої території з дозаправкою у повітрі за кілька етапів у короткі проміжки часу.

У зв'язку з підвищеною мотивацією терміновиків план літнього призову до бойових частин ЦАХАЛ суттєво перевиконано.

В Ізраїлі відкрито найбільший у світі ультрасучасний підземний шпиталь, здатний в автономному режимі протягом трьох діб повноцінно лікувати до 2000 пацієнтів. У роботі беруть участь українські медики.

ЦАХАЛ зруйнував величезний тунель ХАМАС довжиною близько кілометра в районі Рафіаха (сектор Газа).

П О Р А Д И Г О С П О Д А Р Ц І

Які овочі не можна зберігати в холодильнику та чому

До того, що можна зберігати в холодильнику, однозначно не належать помідори. Від холоду вони втрачають свій смак, стають м'якими, порушується текстура – переморожені помідори перетворюються на кашицю.

Зберігайте їх при кімнатній температурі подалі від прямих сонячних променів, і вони зберігатимуть свіжість довше.

Шкідливий холодильник і для картоплі. Якщо відправляти її заморожуватися замість зберігання в темному прохолодному місці, де добре циркулює повітря, у ній підвищується вміст крохмалю і цукру, а це робить її зернистою і солодкою.

Менш очевидними є причини, чому не можна зберігати в холодильнику огірки. Цей овоч не тільки швидше псується при заморожуванні, а й вкрай негативно реагує на сусідство з окремими продуктами в холодильнику (помідори, диня, банани та інші), стаючи гірким та жовтим. Огірки слід зберігати у прохолодному, сухому місці, але не в холодильнику, тоді вони не покриватимуться водянистими плямами та горчити.

Вбивчим може виявитися охолодження для бананів та авокадо. Їх краще зберігати при кімнатній температурі до повного дозрівання і потім при необхідності відправляти в холодильник.

Цитрусові, дині та ананаси також можуть не пережити подорож на полицю холодильника. Вони втрачають свій смак та текстуру при

зберіганні на холоді. Найкраще зберігати їх при кімнатній температурі доти, доки вони не дозріють, а потім відразу вживати в їжу.

Якщо причини, чому в'януть овочі у холодильнику, досить передбачувані, то про те, чому деяким іншим продуктам там не місце, здогадатися не так просто. Наприклад, холод і волога шкідливі для хлібобулочних виробів. Хліб черстве і сохне швидше, ніж бажано, і це відповідь на питання про те, чому його не можна зберігати у холодильнику.

Не повинні зберігатися у холодильнику і деякі соуси, і не тільки виготовлені на основі яєць. Гострі соуси у холодильнику втрачають свою консистенцію та смакові якості. Краще зберігати їх при кімнатній температурі. Кетчуп, гірчиця та соєвий соус у закритих герметичних упаковках також не зіпсуються без холодильника, але можуть втратити смак через заморожування. Їх варто відправляти до холодильника після відкриття, якщо така рекомендація міститься на упаковці.

Холодильник також не місце для різноманітних рослинних олій. Від холоду вони густішають і каламутніють. У цьому випадку їх все ще можна вживати. Але неприємного ефекту можна легко уникнути, просто зберігаючи олії в прохолодному темному місці, далеко від прямих сонячних променів та тепла.

Мед від холоду кристалізується і твердне, втрачаючи смак і перетворюючись на масу, яку потім не можливо відколувати ложкою.

Однозначно не варто відправляти у холодильник каву. Зерна насичуються вологою та всілякими запахами з холодильника, ароматний напій перетвориться на жакливе пійло. Зберігайте його у герметичному контейнері у прохолодному, сухому та темному місці.

П Р И Т Ч И

Йому тут не місце

Імператор прийшов до в'язниці. Він поговорив із кожним ув'язненим. І кожен його запевнив, що сидить тут несправедливо, що він чесний і добропорядний.

Лише один ув'язнений зізнався, що він сидить за заслугами, бо зробив злочинство, в чому щиро кається.

Тоді правитель розпорядився:

— Виженіть звідси цього злочинця! Щоб він не псував своєю присутністю компанію таких добропорядних людей.

Хто брехав?

Дорогою йшла жінка, прекрасна, як фея. Раптом вона помітила, що за нею йде молодик. Вона обернулася і спитала:

— Скажи, навіщо ти йдеш за мною?

— О, володарка мого серця, твої чари настільки чарівні, що наказують мені йти за тобою. Ти полонила моє серце.

Дівчина сказала:

— Як ти міг закохатися в мене? Моя молодша сестра набагато красивіша і привабливіша за мене. Вона йде за мною, почекай, вона скоро пройде цією дорогою.

Юнак обернувся і почав вдивлятися в далечінь. Там справді хтось ішов. Невдовзі

П Р И Т Ч И

він побачив не дівчину, а стару жінку. Тоді він знову побіг за красунею і спитав її:

— Скажи, як так може бути, щоб така гарна дівчина була такою брехливою?

Молода жінка відповіла:

— Так, я обдурила тебе. Але для того, щоби побачити правду. Ти сказав, що закоханий у мене, але ж це не так. Брехун— ти, бо залишився чекати красивішу дівчину. Значить, ти не був закоханий у мене.

Як ділити порівну

Жили в одному селі два брати. І дісталось їм велике поле з чудовим чорноземом. Зраділи брати. Але як поділити його між собою? Думали-гадали... то одному здавалося, що іншому більша частина дістається... то навпаки... Втомилися. І вирішили звернутися до мудреця.

— Підкажи, дідусю... Як нам порівну й мирно поділити поле?

- Зробіть так, як я скажу. І завжди все зможете ділити таким чином. Нехай один з вас поділить поле навпіл. А другий — вибере, яка частина буде його, а яка дістанеться братові.

Так брати зробили. І надалі все ділили в такий спосіб.

Марк Штейнберг

"ЄВРЕЙСЬКИЙ ЦИТ СРСР"

Продовження. Початок у № 177

"САЛЮТ, МАРІЯ" ТА "АЛЬБА-РЕГІЯ" ШТУРМБАННФЮРЕР ХАЙМ КОРЕНЦВІТ

Скорочено

Судячи з усього, есесівець опинився в комендатурі проїздом, тому що його речі залишалися у всюдиході. У валізі був покладений повний комплект вихідної уніформи — кашкет і чорний мундир із погоном на правому плечі і спареними блискавками в петлицях. На столі Волянського були також документи штурмбаннфюрера, його службове посвідчення — зокрема.

Уважно розглянувши їх, Євген усміхнувся — пустотлива думка спала на думку розвідника. Він приміряв форму німця. — Треба ж, сидить як влита. І кашкет гарний. Чому б не відвідати німців у такому вигляді? Адже мову я знаю досконало, розмовляю як справжній арієць. А документи? Ну, це справа вирішувана. — І Волянський наказав ординарцю привести "Моно — гравера". Так у бригаді звали бійця, який до війни був відомим одеським аферистом. Він і зараз міг підробити будь-який документ, користуючись найпримітивнішими знаряддями.

Волянський показав Моні документи штурмбаннфюрера і запитав: — Зможеш на мене їх переробити, земляк?

— Питання! — відповів, посміхаючись, Моня. Тільки картку свою в цьому чорному кліфті зробіть і наступного дня отримаєте корочки в найкращому вигляді, навіть Гімлер не засумнівається. Так, а прізвище яке писати?

— Напиши як на цьому папірці, — відповів розвідник і дав Моні листок із польової книжки, де німецькою він написав Iahim Korenzvit.

Коли боєць вийшов із землянки, старший лейтенант весело розсміявся. Ще б пак! Адже це ж його власні родові ім'я та прізвище. Хаїм Коренцвіт — саме так і нарекли його, коли 25 травня 1921 року він з'явився на світ у родині одеського ремісника. Закінчивши середню школу, він вступив у 1939 року до Одеського технологічного інституту.

Але восени цього ж року, за комсомольським спецнабором був направлений на командирські курси, які закінчив у травні 1940 року. Отримав "кубар" молодшого лейтенанта і посаду командира стрілецького взводу. З його бійцями і зустрів кривавий світанок 22 червня 1941 року.

Через кілька місяців під Смоленськом полк, де служив Коренцвіт, потрапив у німецький "котел", його бійці та командири були майже повністю знищені або полонені. І тільки молодший лейтенант Коренцвіт із залишками свого взводу пробився крізь німецькі заслони в Смоленські ліси.

Лише 16 бійців було в нього, коли, поповнивши боєприпаси за рахунок залишених червоноармійськими частинами, Коренцвіт атакував німецький кінний обоз і повністю знищив усіх візників. Такого роду диверсій його загін за два місяці самостійних дій провів більше десятка.

Але в грудні 1941-го він зустрівся з партизанським з'єднанням під командою легендарного "Дідуся", який одразу ж призначив Коренцвіта начальником розвідки в один зі своїх полків. У цій ролі Хаїм діє успішно, проявляючи неабияку

винахідливість і відвагу. Незабаром про нього стало відомо в Українському штабі партизанського руху. Коренцвіту було присвоєно звання лейтенанта і його направили в розпорядження командира партизанської дивізії полковника Якова Мельника як начальника розвідки його з'єднання.

Однак тепер його звали Євгеном Волянським, таким був наказ штабу, де твердо дотримувалися принципу: єврей-командир у неєврейському партизанському загоні повинен мати слов'янські ім'я та прізвище. Утім, "перейменування" анітрохи не завадило йому налагодити безперебійну службу розвідки, що давала своєчасну і достовірну інформацію. Якщо ж для отримання інформації був потрібен наліт, то керував ним, як правило, сам Волянський.

Штабний німецький всюдихід і комплект уніформи СС штурмбаннфюрера надали Євгену нові можливості для розвідувальних операцій, які він проводив на межі вельми ризикованої авантюри. Розповімо лише про деякі.

Навесні 1943 року Волянський навідався в комендатуру Калинковицького залізничного вузла і поцікавився графіком руху військових ешелонів. Начальник вузла з готовністю показав документи СС штурмбаннфюреру. І Волянський звернув особливу увагу на бронепоезд, який мав прийти з Гомеля через два дні. Таких броньованих поїздів у німців було зовсім мало, використовувалися вони у виняткових випадках. І Волянський вирішив цей поїзд підірвати.

Це було завданням вельми непростим: шляхи охоронялися, заряд був потрібен чималий, і Євген вирішив сам командувати групою партизанів, призначеною для цієї диверсії. За його задумом, потужний заряд встановлювався непослідовно перед проходом бронепоезда. А вибухав після того, як його минуть контрольні платформи, які німці чіпляли перед кожним військовим ешеленом. На трофейному всюдиході він обстежив намічену ділянку і навіть поговорив із вартовими. Це допомогло їх зняти безпосередньо перед проходом бронепоезда.

Щойно вартових прибрали, партизани швидко вирили камеру під рейками, заклали заряд і протягнули дріт у ближній лісок. Пропустивши платформи, Волянський крутнув ручку підірвної машинки. Вибух буквально розірвав на шматки броньовагон над зарядом і скинув із насипу решту. Загибло більше сотні солдатів і офіцерів. Партизани захопили кілька вцілілих німців, підбрали трофеї та документи. За цю акцію лейтенант Волянський був нагороджений орденом Червоної Зірки.

А він уже готував нову, ще більш зухвалу, операцію. У невеликому містечку неподалік партизанського лісу розмістився штаб німецької охоронної дивізії, яка готувалася до оточення і знищення з'єднання полковника Мельника. Партизанська розвідка і сам Волянський ретельно вивчили розташування німецького штабу, систему його охорони. Однак атакувати містечко загрожувало великими втратами.

Але Волянський, з благословення свого комдива, зважився на вкрай ризиковану авантюру. Утім, він розрахував свої дії до секунд. А головне — поклався на мундир і авторитет штурмбаннфюрера. І не помилився — охорона штабу, перевірявши документи, пропустила всюдихід, у якого сидів штурмбаннфюрер Коренцвіт, безперешкодно. Пропустила його і в будиночок генерал-майора фон Лаухерта. Не звертаючи уваги на ад'ютанта, який схопився, штурмбаннфюрер пройшов до кабінету генерала, відсалютував і представився.

Потім, підійшовши впритул, направив парабелум на приголомшеного генерала і викарбував: — Генерале, мені втрачати нічого. Хочете жити — йдіть попереду мене і сідайте в мій транспортер!

Фон Лаухерт вибрав життя, і Волянський відвіз його в інший штаб — партизанський. На допиті фон Лаухерт виклав план операції своєї дивізії з оточення з'єднання Мельника, завдяки чому партизани зуміли без втрат вислизнути з запланованого "котла". Незабаром генерал-майора фон Лаухерта вивезли літаком до Москви. Полковник Яків Мельник направив із цим же літаком подання лейтенанта Євгена Волянського до звання Героя Радянського Союзу. Через місяць Центральний штаб партизанського руху повідомив, що Волянського нагороджено орденом Червоного Прапора, і йому присвоєно звання старший лейтенант.

Євген із жалем розлучився з мундиром штурмбаннфюрера, який був остаточно скомпрометований: його рація часто перехоплювала накази німців про затримання штурмбаннфюрера Йогана Коренцвіта, за його затримання було призначено нагороду в 100 000 рейхсмарок. До речі, у ті часи Волянський не чув нічого про іншого розвідника — Миколу Кузнецова, який здійснював під прикриттям особи старшого лейтенанта вермахту Пауля Зібберта аналогічні диверсії проти німецького генералітету.

Утім, і без есесівського мундира Волянський цілком успішно керував розвідкою партизанської дивізії, що давало змогу її командирі громити німців, щоразу вислизаючи від їхніх спроб оточити і знищити його полки. Про доблесть і бойову майстерність старшого лейтенанта Волянського свідчать отримані ним нагороди: до літа 1944 року — ордени Червоного Прапора, Великої Вітчизняної війни та Червоної Зірки.

29 серпня у Словацьких Західних Карпатах почалося повстання проти гітлерівців та їхнього ставленика Тісо. Основу повсталих становили партизани і деякі частини словацької армії. Але ще за місяць до повстання, у Карпати було перекинуто 7 оперативних груп із добірних радянських партизанських командирів, вони мали стати ядром повстанської армії. Капітан Євген Волянський очолював групу, яка влилася в партизанське з'єднання словацького полковника Ладислава Калини. Воно вело важкі, але успішні бої і на початку вересня 1944 року, після визволення міста Левача, було перетворене на 2-гу партизанську бригаду

"За волю слов'ян". Бригада налічувала понад 1600 бійців і дислокувалася в місті Зволен. Капітан Волянський брав участь у діях партизан як заступник комбрига. І коли полковник Калина був важко поранений, Волянський прийняв командування бригадою.

Бригада Волянського за короткий час провела низку зухвалих операцій. У вересні 1944 року вона звільнила шість словацьких міст, зокрема — Лученець, гарнізон якого складався з угорців. Через кілька днів до штабу бригади прибув угорський граф Зічі, який пред'явив заяву регента Хорті про бажання керівництва Угорщини вийти з війни. Волянський радирував у свій штаб генералу Строкачу. Потім у Лученець прибула угорська урядова делегація на чолі з генерал-полковником Фараго Габором.

У цей час німці, захопивши перевали, розгорнули наступ, і загопи повсталих насилу стримували їхній натиск. Однак Волянський зумів утримати майданчик, куди і приземлився літак, який забрав делегацію угорців.

Тим часом, кільце німецьких військ стисалося навколо партизанської армії. Її на допомогу командуванням 4-го Українського фронту було перекинуто дві бригади з чехословацького корпусу, але переломити ситуацію не вдалося. До кінця жовтня звільнені райони були зазвані німцями, і вони перейшли до переслідування небагатьох уцілілих партизанських з'єднань. Серед них була і бригада Волянського.

Але комбриг наважився на маневр, подібний до суворовського в Альпах: він вирішив прорватися через найбільш непрохідні кручі Нижніх Татр. У цю пору року вони обледеніли і були занесені снігом. А бійці в бригаді, та й сам її командир одягнені були по-літньому. І тим не менше, вони пройшли маршрутом, який німці вважали непрохідним, зуміли прорватися через Татри, захопити місто Валовець і закріпитися в долині. Але сам Волянський, ведучи бригаду, відморозив обидві ноги і став зовсім сивим.

Згідно з архівними даними генштабу Словацької республіки, бригада капітана Євгена Волянського під час повстання знищила щонайменше 3 000 гітлерівців, до 30 танків, більше ніж 50 гармат, 12 ешеонів з особовим складом і технікою противника.

На захопленому нею ворожому аеродромі було спалено 6 бойових і 7 транспортних літаків.

Під командуванням капітана Євгена Волянського бригада "За волю слов'ян" утримала зайнятий нею район аж до підходу військ 4-го Українського фронту на початку лютого 1945 року. У складі фронту діяв і чехословацький корпус генерала Людвіка Свободи. Він направив до Москви подання капітана Євгена Волянського до звання Героя Радянського Союзу за безприкладний прорив через гори й утримання найважливішої стратегічної ділянки.

Далі буде

ОСКАР САНДЛЕР — А В Т О Р “ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ ”

Оскар Сандлер народився 26 січня 1910 року у Києві. І хоча географічно він пов'язаний з українською столицею, де пройшло його життя (крім періоду евакуації), проте зв'язки з Одесою виявилися чи не найпліднішими у його творчій біографії.

Сандлер здобув класичну освіту у Київській консерваторії, яку закінчив як диригент (клас Гліба Таранова) та композитор (навчався у Віктора Косенка). З 1937 по 1940 р. працював диригентом Київського театру опери та балету, потім був запрошений керувати музичною частиною Російського драматичного театру імені Лесі Українки у Києві. Під час війни, коли театр було евакуйовано до Алма-Ати, де створили об'єднаний театр казахської та російської драми, Сандлер там також керував музичною частиною.

У цей час розпочався його “роман” з кінематографом. Одна з перших його кінопраць - музика до воєнної мелодрами “Актриса”, яку відзняв режисер-одесит Леонід Трауберг. Далі фільми йдуть один за одним: “Антоша Рибкін”, “Близнюки”, “Зигмунд Колосовський” та ін. У той же час Сандлер написав свою першу оперету “Москвичка”. До рідного Києва він повернувся зі званням “Заслужений артист Казахської РСР”.

Два повоєнні десятиліття – період найбільшої творчої активності композитора. Серед його кіноробіт виділяється класичний радянський детектив “Подвиг розвідника”. Композитор створює опери “Собака на сні” за Лопе де Вега, “В степах України” за А. Корнійчуком, десятки пісень. У середині 1950-х розпочинається співпраця Сандлера з естрадним дуєтом Тарапунька (Юрій Тимошенко) та Штепсель (наш земляк Юхим Березін); він пише музику та пісні для їхніх вистав і кінофільмів. Найкраще творче досягнення композитора у роботі з цією співдружністю – музична “начинка” естрадної програми “Везли естраду на Декаду”, яку з величезним успіхом була показана на Декаді українського мистецтва у Москві (1960 р.). На основі цієї вистави було знято фільм “Іхали ми, іхали”. У цьому фільмі вперше пролунала пісня «Вишиванка», яку зараз часто називають «народною».

Але основним жанром для композитора стає оперета. Наприкінці 1950-х років розпочинається довготривала та плідна співпраця київського автора з Одеським театром музичної комедії. На замовлення театру Сандлер пише оперету “Даруйте коханим тюльпани”, лібрето для якої написали одеські автори Айзік Губерман та Олександр Шнайдер.

Сюжетна канва лібрето нескладна. На Варшавському фестивалі молоді та студентів познайомилися та покохали один одного одеська студентка Іринка та сліпий індійський співак Фарід. Через деякий час Фарід приїжджає до Одеси, де Академік (прозорий натяк на знаменитого професора-окуліста Володимира Філатова) повертає йому зір, а щасливий випадок зводить із коханою дівчиною.

За задумом постановника Ізакіна Гріншпуна, дія вистави відбувалася на кількох планах «корабля, який пливе», і таке «вертикальне» рішення диктувало ритм, що нагадував зміну кадрів у кіно. Динаміка відрізняла і танцювальні номери скоріше навіть «підтанцювки», основних дійових осіб – явище, як зазначав М.Янковський, «напівзабуте в радянській опереті, де танець, як правило, доручався балетним артистам».

На всіх виставах «Тюльпанів» глядачі аплодували багато, часто та охоче. Та найбільший успіх випав на долю Юрія Дінова, який грав головну роль Фаріда). Його роль була найскладнішою: потрібно було достовірно передати і національні особливості героя, і пластику незрячої людини, і трепетне почуття до дівчини іншої нації та іншої країни, плюс до всіх композитор, враховуючи, що Фарід – співак, написав для нього досить складні у вокальному плані номери. Але Ю.Дінов бездоганно впорався не лише з вокалом (як-не-як, випускник Київської консерваторії!), а й з усіма акторськими завданнями. На сцені виблискував істинно романтичний «герой-коханець» - зразок цього непростого акторського амплуа.

Цю виставу вже в першому сезоні було показано понад сто разів, вона протрималася в репертуарі театру майже вісім років. Після Одеси оперету було поставлено у театрах Києва, Москви,

Риги, Тбілісі та інших міст.

Той же творчий склад підготував спектакль “Наречені не повинні плакати”, яка також мала всесоюзний резонанс.

Санта Рок, дівчина з мирного острівного племені, любить виконувати пісні, які пише її коханий – музикант Шакар.

Захоплена мистецтвом, Санта не може зрозуміти, чому її хлопець зайнявся політикою, протестуючи проти створення на острові військової бази. Мріючи стати співачкою, вона залишає свій острів, і не знає, що Шакара кинуто до в'язниці. Під час гастролей Європою Санта потрапляє до Одеси, де знайомиться з моряком Віктором, який відкриває їй очі на те, що відбувається на її батьківщині.

Дівчина повертається додому, колитами відбуваються випробування атомної бомби. Через радіацію у неї пропадає голос, зате вона приймає до рядів борців за мир, викриваючи воєнщину.

Але справжнім триумфом композитора стала оперета “На світанку”, створена з ініціативи головного режисера Одеської музкомедії Матвія Ошеровського на лібрето одесита Григорія Плоткіна. Дія вистави відбувається в Одесі під час Громадянської війни.

Задум режисера ошелешував. Адже він запропонував вивести на сцену реальних персонажів одеської історії періоду громадянської війни – Григорія Котовського, Жанну Лябурб, їхніх соратників.

«Так, революційне повстання на кораблі, таємні явки підпільників, озброєна розправа з бандами, можливо, і добре будуть показані

на сцені, але до чого тут оперета? За своєю природою вона є мистецтво веселе, блискуче, яке бризкає посмішкою», - писав відомий одеський журналіст Олександр Щербakov.

Але М.Ошеровський знав, що робить.

Драматург і композитор надали йому можливість створити виставу, де поєднувалися героїка, трагедія, романтика і гумор - усе те, що увібрала у собі зображена на сцені епоха. І при цьому ніде не порушувалися закони жанру, тож навіть не виникало думки,

що виставу краще було б перенести до сусіднього Російського драмтеатру. Режисер вклав у цю роботу все своє вміння, всю неабияку фантазію, весь свій темперамент. Своім захопленням він заразив і акторів, яких, відверто кажучи, мало хвилювала романтика революції (тим більше, що репетиції вистави збіглися зі зникненням з прилавків «білого» хліба), проте радували ефектні ролі. В результаті

вся вистава була насичена яскравими, емоційно сильними сценами. В ній, за великої кількості персонажів), практично не було невдалих акторських робіт. Семен

Крупник (французький консул Енно) ніби зійшов з карикатури популярних художників Кукринікси: «та сама довжелезна постать

і неймовірно кривляння, та жманія величі при повній фізичній та моральній нікчемності». Під стать йому була Маргарита Дьоміна в ролі дружини консула, колишньої шансонетки, яка змагає від сексуальної стурбованості. Знущальними штрихами накидав Віктор Алоін портрет генерала Гришина-Алмазова.

А чого вартував «парад знаменитостей», коли під звуки духового оркестру на прийом до французького консула марширували «майбутні колишні!» У цій сцені не було жодного слова, але характер кожного з персонажів точно прочитувався через пластику та жести.

Втім, і позитивні персонажі були змальовані з гумором. Сміялися глядачі і в тих сценах, де Г.Котовський (М.Удод) зображував «купця» та «кіношника». Це дозволило актору уникнути небезпеки перетворити свого персонажа на шаблонного «героя-революціонера», яким належало в ті роки зображати радянських полководців.

А ось Ю.Дінов представив французького моряка Франсуа класичним

романтичним героєм, зумівши переконливо показати, як той під впливом кохання усвідомлює, що приїхав до чужої країни як «кат свободи».

Перед Людмилою Сатосовою стояло чи не найскладніше завдання: якщо Котовському автори подарували хоча б пару «характерних» епізодів, то Жанна Лябурб була окреслена героїчною фарбою, хіба що з деякою «добавкою» лірики у вигляді відносин із Франсуа. Однак Л.Сатосовій чудодійним чином вдалося створити образ революціонерки, уникнувши при цьому як хибного пафосу, так і надмірної мелодраматичності.

Але – не докоряючи нікому з учасників вистави - головною «приманкою» цієї масштабної постановки, через що квитки на неї були свого роду «валютою», за яку можна було «дістати» будь-який дефіцит, став Мішка-Япончик у конгеніальному виконанні Михайла Водяного.

Наведемо лише кілька фрагментів зі статей та книг, де дана оцінка цьому творчому досягненню актора.

Зінаїда Дьяконова, Лілія Новоселицька: «При одній згадці про те, що роль Мішки-Япончика, короля одеських бандитів - готує Михайло Водяний, в уяві багатьох поклонників виникала постать привабливого, веселого, щирого, здатного увесь час кидати дотепи, отакого собі героя одеської «блатної» романтики. Проте образ, створений М. Водяним у виставі, яку здійснив М. Ошеровський, виявився несподіваним навіть для тих, хто добре знав усе, що робив до цього часу на сцені талановитий актор».

Валерій Семеновський: «Коли Водяний грає «короля грабіжників» Мішку-Япончика, він не грає його вульгарним...Водяний грає Япончика, немов той - реальний персонаж, який існує незалежно від оперети «На світанку». Його поведінка безумовно, психологічно точна, і водночас в оперетковому контексті це - найумовніший персонаж, який постійно втручається в запрограмований перебіг дії».

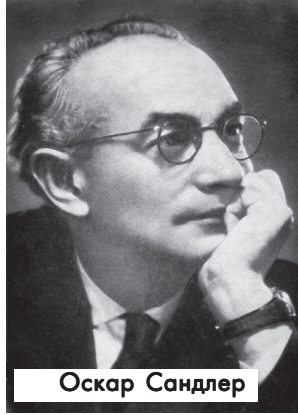
Вже після перших вистав місто охопила «япончикоманія»; щасливі свідки прем'єрних вистав переказували друзям і знайомим репліки Мішки-Япончика, старанно намагаючись наслідувати інтонації М.Водяного. У блокноти і зошити переписувалися слова куплетів «Не один в пістолеті патрончик...»; О.Сандлеру та Г.Плоткіну вдалося створити шедевр, який, як то кажуть, пішов у народ, і нині входить до числа найпопулярніших «одеських пісень» (авторів, природно, ніхто вже не пам'ятає).

Успіхом користувалася й інша спільна робота Сандлера - Плоткіна - Ошеровського “Четверо з вулиці Жанни” - про одеське підпілля під час Великої Вітчизняної війни. Після цих творчих удач композитору надали 1967 року звання “Заслужений діяч мистецтва Української РСР”.

Загалом на сцені Одеського театру музичної комедії йшло чотири оперети Оскара Сандлера. Із композиторів-сучасників з ним можуть зрівнятися лише двоє - Олексій Рябов та Оскар Фельцман. Композитор Оскар Аронович Сандлер пішов з життя 3 травня 1981 року. Про нього написано небагато, але те, що було створено ним у співдружності з одеситами, назавжди увійшло до культурної історії нашого міста.

Колаж фільмів, роботи О.Костроменка., до яких О. Сандлер писав музику.

Олександр ГАЛЯС

Оскар Сандлер

Фільми, до яких О.Сандлер писав музику

М. Водяний у ролі Мішки-Япончика — оперети «На світанку»

2 ВЕРЕСНЯ — ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ОДЕСИ

Улюбленому місту — 230 років

Одеса відзначила свій день народження. Відзначила, хоча й не з тим розмахом, як у мирні часи, але яскраво та від душі.

О 10-й годині 2 вересня на Приморському бульварі перед будівлею Міської ради зібралися одесити різного віку.

Вони щиро приймали молодих танцюристів, які виконали сюїту під мелодії різних народів, що мешкають у нашому краї.

Свято відкрив голова Обласної державної військової адміністрації Олег Кіпер. Під звуки духового оркестру перед присутніми пройшли військові зі знаменами частин, що захищають нашу країну від ворога.

Було піднято прапор Одеси. З промовою до присутніх звернувся міський голова Геннадій Труханов.

За традицією у цей день відбувається вручення нашим землякам ордена Григорія Маразлі. У цьому році нагороду одержав головний редактор альманаху «Дерибасівська—Рішельєвська» Фелікс Кохріхт. Він — одесит у п'ятому поколінні, один з відомих культурологів і журналістів Одеси. Серед його справ: **відкриття в центрі сучасного мистецтва ТІРС та Дж. Сореса**, створення джаз-клубу. Він був серед першого складу Правління Благодійного центру «Гмілус Хесед». Веде програми на сайтах Бейт Гранту та Всесвітнього клубу одеситів, а також авторського проекту «Діалоги на Ніжинській».

Які завжди, у День Міста на Алеї біля Оперного театру відкривають нові Зірки тим, хто прославив рідну Одесу. Ними стали письменник Шолом-Алейхем, що творив на ідиш, краєзнавець та історик Олександр Розенбойм, публіцист Михайло Комаров, художник Віталій Алекперов.

Для клієнтів БФ «Хесед Шаарей Ціон» деякі з названих імен є особливо дорогими, оскільки є гордістю єврейського народу і залишили слід в історії Одеси. І в першому ряду стоїть ім'я всесвітньо відомого єврейського письменника, драматурга і просвітителя Соломона (Шолома) Наумовича (Нохумовича) Рабіновича (1859-1916), відомого за псевдонімом Шолом-Алейхем. У 2024 р. виповнилося 165 років від дня його народження. Життя і творчість цієї неординарної особистості тісно пов'язані з Одесою.

У 1891 році родина Шолом-Алейхема оселилася в Одесі за адресою вулиця Канатна, 28. На той період він був уже відомим письменником, автором повісті «Два каменя», оповідання «Вибори», романів «Сендер Бланк і його сімейка», «Степеню» і «Йоселе-соловей». У той же час в Одесі жив і працював класик єврейської літератури і громадський діяч Менделе Мойхер-Сфорім, який привітно прийняв Шолом-Алейхема до свого кола.

Саме в Одесі розпочався другий період літературної діяльності Шолом-Алейхема. Він активно співпрацював з газетами «Одесский листок» і «Одесские новости». У газеті «Одесский листок» були надруковані його вірші у прозі, оповідання «Типи малої біржі», «Бабусині казки» («Чудо табакерки»

і «Дідусева конячка») та ін. В Одесі, був написаний один з його найкращих творів — роман «Менахем-Мендл».

Завдяки творчості Шолом-Алейхема ідиш став літературною мовою, а єврейська література стала частиною світової культури.

Чимало його творів було перекладено більш ніж 60 мовами світу.

За радянських часів вулиця М'ясоїдівська упродовж деякого часу мала назву Шолом-Алейхема. У 1998 році на будинку, де мешкав літератор, встановили меморіальну дошку, на її відкритті була присутня його онука, відома письменниця Бел Кауфман, авторка роману «Вгору по сходах, що ведуть вниз».

У зв'язку з тим, що Бел Кауфман приїжджала до Одеси, у мене збереглися спогади про ті незабутні дні. 27 червня 1998 р. в той час директор Хеседи Володимир Миронович Гольдман повідомив: «Завтра відбудеться відкриття меморіальної дошки Шолом-Алейхему. З Америки приїхала його онука Бел Кауфман. Не забудь відобразити у газеті».

Вже з ранку до фасаду будинку №28 на вул. Канатній підійти було важко. Люди з букетами квітів прибували та прибували. Честь відкрити дошку було надано Бел Кауфман. На дошці напис на ідиш та українській, що туту 1891-1893 роках жив та працював великий єврейський письменник Шолом-Алейхем.

Бел Кауфман поділилася спогадами про свого діда. А 29 червня у клубі Благодійного центру відбулася зустріч єврейської громадськості з Бел Кауфман. Вона розповідала про Шолом-Алейхема, батьків, громадянську війну в Одесі, свою літературну діяльність і життя євреїв у США. Запам'яталося, що народилася вона в Німеччині у 1911 р. Коли Беллі було три роки, батьки переїхали до Одеси. Тут із 1914 по 1922 рік пройшло її дитинство. Вона згадувала голодні воєнні роки, коли її батька та матір прирівнювали до майнового класу, а насправді сім'я ледве зводила кінці з кінцями. Тоді в місті не було хліба і люди їли зелений хліб, але не запліснявілий, а випечений з роздробленого гороху.

Бел розповіла і про те, як її мама в 1922 р. потрапила на прийом до наркома освіти Анатолія Луначарського. Сказала йому, що вона дочка Шолом-Алейхема, що її мати, вдова письменника, живе в Америці на самоті. Бел з гордістю говорила про те, що мамі вдалося переконати наркома допомогти сім'ї вез'єднатися. І хоча на той час Шолом-Алейхем пішов у інший світ (помер у 1916 р.), Луначарський розпорядився, щоб мамі видали всі необхідні довідки і документи і незабаром через Ригу сім'я вирушила на пароплаві в Нью-Йорк.

Бел розповіла, як, не знаючи англійської мови, вона спочатку вчилася з малюками, але дуже швидко почала перескакувати з класу в клас і закінчила школу зі своїми однолітками. Після закінчення Колумбійського університету вона протягом багатьох років викладала в Манхеттені англійську мову та літературу.

Коли ще вчилася, вона написала своє перше оповідання, а після його опублікування редактор запропонував Бел продовжити шкільну тему. Так з'явився роман «Вгору сходами, що ведуть вниз». Через роки по цій книзі було поставлено фільм і написано п'єсу. Приділила Бел увагу і заповіту, який залишив Шолом-Алейхем. Він написав, щоб рідні та друзі не сумували, не засмучувалися, а в річницю смерті збиралися разом і читали найсмійніші його розповіді.

Наприкінці зустрічі Бел подарувала Хеседу великого формату фотографію, на якій Шолом-Алейхем був зображений поряд зі своєю онукою. На фотографії вона написала: «29/6/98 — від дорослої Бел Кауфман — Гмілус Хеседу — всього хорошего».

Екскурсії Одесою я проводив у своєму житті всього три рази. Цікаво, що перша — для Бел Кауфман. І тільки тому, що після зустрічі з нею в Хеседі, близько десятої години вечора Володимир Гольдман подзвонив мені додому і сказав:

— Семене, у мене до тебе прохання. Завтра, о восьмій ранку, треба зустріти Бел Кауфман. Покажи їй, яка Одеса сьогодні.

Наступного ранку ми розпочали прогулянку Одесою.

Перше запитання, яке їй поставив:

— Скажіть, куди в першу чергу ви хотіли б поїхати?

— На Дерибасівську.

Біля аптеки Гаєвського ми вийшли з машини і підійшли до пам'ятника Воронцову. Я розповів про життя Пушкіна в Одесі та його взаємини з губернатором Новоросійського краю, оглянули Пасаж. Бел захоплювалася його красою. Вийшли на Дерибасівську, побували у Міському саду, і я розповів все, що знав про визначні та яскраві куточки міста. На Рішельєвській ми повернули праворуч: Бел захотіла помилуватися Оперним театром. Прогулянку ми завершили біля пам'ятника де Рібасу.

— А тепер куди? — спитав я.

— Можна, до моря?

— До моря — так до моря. — І ми вирушили на Ланжерон. Вона сказала, що з татом вони досить часто ходили на пляж, і їй здається, що це був Ланжерон.

— А де ви жили перед від'їздом до Америки?

— Рішельєвська, 57... Як давно це було...

І ми, звісно, побували біля цього будинку. Потім я запропонував проїхатися вулицею Шолом-Алейхема. На той час її називали і М'ясоїдівською, і Шолом-Алейхема.

— На сьогодні вистачить. Пора в готель.

Біля входу в «Лондонську», ми присіли на лаву. І знову на Бел наринували спогади.

— А ваші спогади про Одесу опубліковані? — Запитав я.

Вона сказала, що книгу спогадів ще не написано. Але таку книгу вона обов'язково напише та надішле у подарунок. Я одразу вирвав із блокнота сторінку і написав свою поштову адресу. І хоча, як я зараз знаю, книгу спогадів Бел про Одесу опубліковано у 2004 році, але мені вона її не надіслала.

Піднявшись з лави, Бел попросила почекати її. І увійшла до готелю. З'явилася хвилин через десять і простягла мені свою книгу «Вгору сходами, що ведуть донизу». По душевній доброті я давав її читати своїм друзям і знайомим. Приблизно за рік хтось мені її не повернув. А шкода... Там був гарний напис: «Семену, моему гідю по Одесі, Бел Кауфман».

І ще мені хочеться розповісти про мою друга, який, як і Шолом-Алейхем, удостоївся честі бути на Алеї Зірок.

13 червня 2015 року на 76 році життя перестало битися серце письменника, журналіста, краєзнавця, члена редакції газети «Добра справа» Олександра Юлійовича Розенбойма (літературний псевдонім — Ростислав Александров). Олександр Розенбойм народився в Одесі 1939 року. Закінчив Одеський інженерно-будівельний інститут. Понад 30 років працював у НДІ. З 1967 р. почав публікуватися в газеті «Комсомольська іскра», потім у «Вечірній Одесі», «Віснику регіону», «Всесвітніх одеських новинах». З 2000 до 2015 р. працював у редакції газети

«Добра справа» — органу Благодійної Фундації «Хесед Шаарей Ціон». Він — один із найвідоміших і найавторитетніших одеських краєзнавців, автор 20 книг з історії нашого міста: «Прогулянки літературною Одесою», «Мадам Любка», «Рішельєвська симфонія», «Чарівник з Одеси», «Кут Катерининської», «Ходіння всередині книги», «Вулиці нестрогих дів», співавтор «Путівника по Єврейській Одесі», журналіст, який

написав сотні статей про творчість Бабеля, Паустовського, Багрицького, про зустрічі з Валентином Катаєвим, Юрієм Левітаном, творцем циклу телевізійних передач «Я за Одесу всім веду рассказ». Член Національної спілки журналістів України, член історико-топонімічної комісії, створеної при виконавчому комітеті Одеської міської ради, один із засновників та почесний член «Всесвітнього клубу одеситів». За багаторічну творчу роботу, вагомий внесок у вивчення історії міста Олександра Розенбойма у 2003 році відзначено премією конкурсу «Золоте перо Одеси» у номінації «Одесика», у 2009 році він був нагороджений Почесною відзнакою Одеського міського голови «Знак пошани». В 2014 році за збереження культурної спадщини Одеси Олександр Розенбойм був відзначений Почесною нагородою Одеського міського голови «Трудова слава». Відхід Олександра Юлійовича став непоправною втратою не тільки для редакції газети, а й усіх, хто любить Одесу і мріє про те, щоб у дні народження Одеси на Алеї Зірок з'являлися нові імена тих, хто залишив свій помітний слід в історії нашого міста.

Семен Вайнблат

Ф. Кохріхт і Г. Труханов

Шолом-Алейхем і Бел Кауфман

О. Розенбойм

Ш У Ш О В И Ш П О С Ш Р І Л

Переклад з есперанто Стаса Ільїна

Спекотний серпень 1989 року. Радянський південь. Ялта, прекрасне місто на березі Чорного моря, Мекка для відпочиваючих різного класу, які не мріють про інші місця відпочинку в світі, найчастіше навіть не уявляючи їх.

Увечері сонце, втративши денну лють, затримується своїм лагідним теплом над морською тишею години дві-три, аж до різких сутінків. Тіні кипарисів, яворів, туй, тутових дерев розростаються все більше і більше, щедро даруючи притулок від сонця спітнілому натовпу.

У сутінках на пляжі відбувається зміна поколінь. Батьки, бабусі та дідусі, які приїхали на море з маленькими дітьми, потихеньку відходять у тимчасово орендовані будинки. Їх змінює молодь, яка приходить сюди купатися, грати в м'яч на піску, цілуватися, займатися коханням і розпустою - далеко за північ. Два потоки людей, спрямовані в різні боки. Втікачі відчутно голодні, тому швидко займають кафе і бари з близько розташованими столиками, атакують кіоски з бутербродами та напоями, полюють на торговців тістечками, навряд чи потрібними вранці.

Інша справа - найсмачніша особлива південна страва - це шашлики. Кілька чоловіків з волоссям кольору ворони і красномовним закавказьким акцентом мають свої постійні місця на платформі, щоб встановити жаровню з розкаленим вугіллям, столик з необхідним посудом і величезну каструлю з приправленими шматками м'яса. Шашлики користуються попитом цілий день - бажаючих скуштувати смаженого м'яса з цибулею, помідорами та трохи спокусливого димку ніколи не бракує. У закавказьких чоловіків справді важка й виснажлива робота. Швидко та вправно на металеві палички наколюють шматки м'яса, кругло нарізані помідори та цибулю, встановлюють повні палички на решітку над вугіллям, перевертають палички до готовності м'яса до запікання, ловлять традиційними щипцями, кладуть готові шашлики на паперові таці, поливають їх кетчупом, кладуть поряд скибочки хліба, віддають таці покупцям, беруть з них гроші, за потреби повертають, піклуються про відповідну кількість і смаження, — обов'язково без вогню - від вугілля і кладуть, кладуть, кладуть на мангал нові шашлики... Чи то перевтомилися до вечора, чи то денний запас інгредієнтів вичерпався - так чи інакше, але з настанням ночі на робочих місцях залишається ледве один-два шашличника. Тож саме тих,

хто залишився, найсильніше захоплює почуття голоду.

Близько сьомої години вечора залишається тільки один шашличник, який чаклує над своїм мангалом. Мангал вдало розташований в тіні величезної шовковиці, але трохи осторонь від самого дерева, на безпечній відстані, тому що перезрілі, аж до чорного фіолетового кольору ягоди падають тут і там, вкриваючи асфальт під деревом соковитими плямами. Натовп голодуючих теж вишикувався обережно, щоб ягоди не влучали в голову чи одяг. Деякі діти здійснюють визг, покарані за те, що намагалися підняти ягоди шовковиці, що впали на землю...

Розпродавши чергову кількість готових шашликів, закавказець встромляє в каструлю свій величезний гачкуватий ніс і хриплим голосом, у якому вгадуються і вибачення, і задоволення, повідомляє натовпу, що стояв у черзі:

Товариші, останнє на сьогодні! Може, може, двадцять... може, двадцять п'ять шашликів - башликів - лишилося... - піднімає голову, двома пальцями дістає з носка кільце цибулі, здивовано блимає очима, дивлячися на нього і, тихенько лаючися своєю мовою, викидає його в сусідній смітник - Останнє на сьогодні! - повторює він, дивлячись на голодних двома винувато блискучими маслинами.

- Який кінець? Чому кінець? - починає скандалити натовп. - Треба попереджати заздалегідь! Стоїмо тут уже півгодини! Діти голодні!

- Вах! - промовисто розводить руками шашличник, а його оливки кидають на скандалістів ще більш винуватий вигляд.

Він допитливо йде повз чергу, нарахувавши не менше від сорока дорослих і майже стільки ж дітей, і, дійшовши до кінця черги, жестом факіра знаходить у кишені свого білого фартуха карамельні цукерки.

- Ось тобі... тобі... тобі... - роздає цукерки останнім дітям в черзі. - Дядько добрий... приходьте завтра на шашлик-башлик...

Натовп трохи заспокоюється. Ті, хто стоїть у кінці черги, з бурчанням вимовляють все, що думають з цього приводу, але повертаються додому. Решта вимагає від «доброго дядька» озвучити точну кількість шашликів для приготування. Він ще раз суне носа в каструлю і за хвилину урочисто заявляє:

- Двадцять три шашлик-башлик! Двадцять три! - повторює він і показує

пальцями обох рук двічі десять разів, а потім трьома пальцями лівої руки.

- СТОП! - хрипло верещить маленький дідусь в солом'яному капелюшку. - Я вимагаю справедливості! Я вимагаю, щоб кожному продали не більше за один шашлик!

- Чому?! - обурилася худенька блондинка, стоячи другою чи третьою біля шашлику з маленькою дівчинкою, років може п'яти - Адітам?

- Немає проблем! - свистить дідусь. - Одна людина - один шашлик! Дитина - теж людина!

Натовп кілька разів вигукує схвалення. Підприємлива огрядна жінка з середини черги голосно починає лічити чергу поодиночці, включно з дітьми, які тепер сором'язливо притискаються до батьків-дідів. Маленьку бабусю вона оголошує двадцять другою, дівчинку в червоній сукні в білий горох, очевидно, онуку - двадцять третьою. Дідусь-свистун стоїть прямо перед ними, тому й замовкає, задоволено потираючи сухі долоні. Кілька дорослих, які не потрапили в кількість щасливчиків на порцію шашлику, уходять похмуро, сердито заспокоюючи своїх

голодних малюків. Решта мирно і задоволено спостерігає за чаклуванням шашличника. До речі, цей, абсолютно байдужий до кількості людей та сварок, продовжує спокійно робити свою справу, заповнивши останніми шашликами поверхню мангалу понад вугіллям.

І саме в цей момент на горизонті з'являється проблема. Проблема постає у вигляді високого чолов'яги, років шістдесят п'яти і вагою, ймовірно, сто тридцять кілограмів, у розкішній блузі без рукавів з натурального шовку. Разом із проблемою, яка гордо минає чергу, до мангалу підступають ще проблеми - трохи нижча, але така ж огрядна сорокалітня жінка, вочевидь, донька того здоров'я, і двоє хлопців, мабуть, років десяти і п'ятнадцяти, схожі на свою маму.

Чолов'яга зі своїм стадом зупиняється збоку від мангалу, навпроти черги, ліниво розстібає нагрудну кишеню блузи й витягує коричневе шкіряне посвідчення. Він суне документ шашличнику під ніс і голосно заявляє - звісно, до черги, але дивлячись тільки на шашличника:

- Інвалід війни. Чотири шашлика! - Товаришу інвалід... - шашличник розкаєно піднімає оливки на здоров'я. - Останній шашлик-башлик, ось... для того, і для того, і для того. - Він показує

кривим пальцем на людей, що стоять у черзі. - Більше ні. Приходь завтра, любий товаришу!

Черга мовчить у якомусь миттєвому заціпенінні, але відчувається наплив почуттів і неминучий сплеск тиші. Чоловік ніби цього не помічає. Він ще раз суне свій

документ шашличнику під ніс і так само ліниво, але вже грізно, огидно насмішливим тоном вимовляє:

- Хіба ти не бачиш, любий? Я вам кажу: інвалід війни. Це я. З моєю родиною. Я маю право отримати ці шашлики позачергово.

Тиша порушується відразу й різко. Діти починають кричати. Дорослі розводять руками, голосно намагаються пояснити чоловікові, що його поведінка негідна, що він має право купувати все поза чергою лише в державних магазинах, що всі вони стоять тут, у черзі, майже годину, що діти, набагато менші від хлопців чолов'яги, голодні... Марна справа. Чоловік відмахує всіх величезною волохатою рукою, донька тихо бурчить: «Не твоя собача справа...», хлопці з мовчазною агресією дивляться на роздратований натовп. Маленький дідусь в солом'яному капелюшку, тим часом побігши вперед, піднімає руку до обличчя чоловіка з ряпами і розмахує такою ж книжкою з коричневої шкіри.

- Сс стоп! - свистить він. - СТІЙ! Я теж! Я... я інвалід, але я стою в черзі! Поважайте людей!

- Дурень ти, дідусю... - здоровань по-дружньому поплескає дідуся по плечу. - Маєш право - тож отримай першим. Тоді я. І не розтрачай нерви.

Дідусь стоїть з відкритим ротом і шукає влучні слова. У цей момент чотири-п'ять перезрілих ягід злітають з верхніх гілок тутового дерева і цілеспрямовано падають на розкішну блузку чоловіка. В кількох місцях на ній починають виникати розсіяні чорно-фіолетові плями. Здоровань, спочатку збитий з пантелику, повертає голову, спостерігаючи як ростуть плями, і за секунду здійснює вий:

- Трясця! Прокляття! Моя блуза!

- Ой! - кричить дочка. - Не хвилюйся, тату! Ми виперемо її ідеально!

Тоді шашличник, який досі мовчав, спокійно й повчально каже:

- Ніякого прання, товаришу... Викиньте! Шовковицю не випрати... Ніколи.

- Розумний! - миролюбно каже дідусь. - Тепер, товаришу, ви справжній інвалід. І ви маєте право, звичайно, якщо вам дозволяє совість...

Здоровань, більш пунцовий, ніж раніше, плює вбік і поспішно йде геть. Донька з хлопцями під сміх натовпу плентаються поза за ним.

ВОЛОНТЕРСЬКА ВІТАЛЬНЯ

Проект «Крила доброти»
Рубрику веде Віра Шаховцева

ЛЮДИ «ЗОЛОТОГО ВІКУ»

Серцево-судинні захворювання. Люди з ішемічною хворобою серця або серцевою недостатністю **мають більш високий ризик інсульту**, ніж люди зі здоровим серцем. Миготлива аритмія або порушення серцевого ритму призводить до згущення крові, що може спричинити інсульт. Те ж саме відбувається і з людьми, які перенесли інфаркт міокарда. Вони також перебувають у зоні ризику.

Стреси та тривала нервово-психічна напруга. Нерідко причиною інсульту є хронічний страх чи сильне переживання якоїсь події. При гострому стресі різко змінюється гормональний фон людини, частішає пульс і стрибкоподібно підвищується артеріальний тиск, що призводить до різних проблем з судинами. Хронічний стрес шкодить не лише нашій продуктивності та уважності, він теж здатний спровокувати інсульт. Іноді він навіть виявляється шкідливішим для організму, ніж гострий. Хронічний стрес провокує так звану ризиковану поведінку. Якщо людина постійно нервує, вона може почати частіше курити та переїдати, вживати більше алкоголю. Стрес — один з головних провокаторів інсульту, тому важливо знайти способи керування стресом, такі як медитація або йога.

мал. 15

Шкідливі звички (куріння, алкоголізм, неправильне харчування) — (мал. 15). Нікотин та токсичні речовини в сигаретах провокують спазми судин, збільшують в'язкість крові та кількість «поганого» холестерину в крові. Це призводить до утворення бляшок холестерину, які перешкоджають проходженню кровотоку, що є причиною розвитку атеросклерозу — основної причини ішемічного інсульту. Погіршення живлення тканин мозку рано чи пізно провокує інсульт. Серце курця за добу здійснює на 15 000 більше скорочень, ніж людина, що не курить. Це призводить до серцевої аритмії, фібриляції передсердь та підвищення тиску. Куріння подвоює ризик інсульту. Тому найкраще раз і назавжди розлучитися з цією згубною звичкою.

Зловживання спиртними напоями також знижує працездатність усіх органів тіла. Алкоголь призводить до незворотних порушень діяльності мозку, нирок та печінки, знижуючи її здатність відбивати «холестеринові атаки» та виробляти речовини, що перешкоджають утворенню тромбів. Алкоголь порушує проникність дрібних судин мозку, що призводить до застою крові, утворенню тромбів та крововиливу. Але головна причина відмовитися від спиртного — це підвищений кров'яний тиск, який провокує інсульт.

Випадки інсульту у кровних родичів підвищують ймовірність зустрічі з недугою. У цьому випадку людина має бути особливо уважною до свого способу життя і чуйно реагувати на можливі провісники інсульту.

Початок у № 196

Більшість факторів ризику інсульту можна контролювати, лікувати чи змінювати. Краще зайнятися вчасно профілактикою, ніж потім лікувати наслідки інсульту і, ймовірно, назавжди залишитися інвалідом. Проблема в тому, що важко займатися профілактикою, коли нічого не болить. Адже насправді, щоб знизити ризик розвитку інсульту, потрібно так мало: стежити за своїм здоров'ям, рухатися, правильно харчуватися і відмовитися від шкідливих звичок. Увага до свого здоров'я

включає внутрішні конфлікти, у яких ти завжди собі ворог. І ти за все критикуєш себе, зневажаєш своє тіло, соромишся своїх бажань і живеш на вічних заборонах та обмеженнях. Здоров'я — це відпочинок, на який ти заслужив, спілкування з тими, кого любиш і, врешті, коли ти сам — гармонійний і прийнятий собою.

Людина ніколи не була всесильною. І не буде. Ті, хто не вміє визнати цього, йдуть у невроз, марно намагаючись захиститися невсипущим контролем від усіх надуманих загроз майбутнього.

Ті, хто вміють визнати, що людина не всесильна — живуть у рамках реальної безпеки. Тобто тільки у тій, що їм під силу. Так, ми можемо, наприклад, уберегти себе, переходячи вулицю на зелене світло. Але не можемо вплинути на того, хто їде на червоне.

Іншими словами, ми безсилі перед усіма стихіями життя, але сила приходить до нас саме в той момент, коли ми розуміємо це, і перестаємо відчувати патологічний страх перед майбутнім, через яке мільйони людей втрачають своє сьогодення. Не боятися жити!

Чим старшим стаєш, тим більше потреби в тиші, у свободі від будь-яких суєтних обставин. Тому що ресурси вже не б'ють щедрою нафтою з багатой свердловини, а потребують дбайливого відношення. І зберегти їх можна, не спустошуючи там, де буває важко і з тими, до кого не лежить душа, де треба щось заперечувати, доводити, чи неодмінно вставляти свою думку.

Не треба думати, що вона має бути всім цікавою. Головне — не відстежувати чужих реакцій на себе.

Це розкіш — дозволити кожному думати про себе все, що йому хочеться.

І виявляється, саме так у життя приходять найкраще спілкування, найкращі стосунки, найкращі зв'язки — коли відпадає істерика подобатися всім неодмінно.

Людина потребує свого життя. Найщасливіше життя — просте. Те, в якому ми перестали чекати від усіх особливого ставлення до себе і пробачили світ за те, що він не крутиться навколо нас.

Не порівнюйте себе ні з ким! І нізащо не виправдовуйтеся за своє щастя! Ми живемо зовсім мало. Тож нехай це життя перестане бути для нас нестерпним і страшним!

Життя стабільно не влаштовує тих, хто занадто багато від нього чекає і дуже рідко дивиться всередину себе, відмовляючись зрозуміти, що насправді вони здатні на набагато більше.

Давайте вчитися розуміти одне одного. Або хоча б не судити. Давайте, коли є можливість, простягати одне одному руку підтримки.

Пам'ятаймо, що надлюдий на цю планету не завозили, безсмертних — теж. І все, що у нас є, — це неідеальне і нескінченне життя, яке так шкода витратити на хронічне нещастя. Тому святкуйте найменші перемоги, продовжуйте йти своєю дорогою.

Сонце є навіть тоді, коли ми його не бачимо. Чудеса — це не вміст вигаданих казок. Це все, що відбувається з нами, коли ми вибираємо світлу сторону життя. Живіть на світлій стороні!

СКЛАДОВІ ЗДОРОВ'Я

мал. 17

та способу життя може запобігти 80% інсультів (мал. 16). Будьте здорові!

Живіть на світлій стороні!

Життя — це не сцена для нескінченних трагедій та комедій, а звичайний процес зі своїми звичайними труднощами та простими радощами. Не варто чіплятися ні за те, ні за інше. У психіці, насправді, достатньо інструментів для того, щоб упоратися з будь-якими подіями та адаптуватися до будь-яких змін. Жити розумно — це приймати своє життя, впливаючи на те, на що ми можемо впливати, і змиряючись з немінучим. Це просто дорога, на якій варто дотримуватись правил, для того, щоб вціліти самим, і не мати постраждалих через вас. Реагувати на те, що вам подобається. Відкликатися на те, що залишає вас на світлій стороні життя. Нічия ненависть не зашкодить нам, якщо ми відмовимося в ній брати участь. Те, що не проходить далі нас, залишається у свого власника. Раз і назавжди залиште людям право думати про вас все, що їм хочеться — ми не можемо впливати на чужі розумові процеси! Але також раз і назавжди перестаньте вважати, що ви повинні хоч якось реагувати на те, що вам не подобається! Це усвідомлений вибір, який збереже вас та ваше емоційне здоров'я.

Нас зігріває не те сонце, на яке ми чекаємо на небі, прив'язуючи до нього свої настрої, а те, яке ми можемо відчувати в будь-якій темряві, створюючи його тим теплом, яке народжують наші найкращі почуття.

Це дуже просто! Просто жити радістю, створеною своїми руками, думками та серцем. Це і є молодість!

А літнього людинку можна бути й у двадцять років — переконатися у цьому нескладно. Зігріває все, що робиш із коханням, віддаєш із коханням, приймаєш із коханням.

Зігріває життя, в якому просто чисто. Жодна негода не забере нашого особистого сонця. А ось особисте сонце може розчинити будь-яку негоду.

Ми здорові, коли ладнаємо із собою, зі своїм тілом, зі своїми думками. Нездоров'я

Новини світу, України, Одеси

На виборах у Британії перемогла опозиційна Лейбористська партія на чолі з Кіром Стармером, який став новим прем'єр-міністром.

Учені—представники з 61 університету Європи та США підписали відкритий лист, у якому закликали не запрошувати Україну стати членом НАТО через ризик війни Альянсу з Росією.

У Вашингтоні пройшов 75-ювілейний саміт НАТО. На ньому погодили план фінансування оборони України на 2025 рік у розмірі 40 мільярдів євро.

У Польщі для участі в Українському легіоні зареєструвалися кілька тисяч осіб.

Трампа офіційно став кандидатом у президенти США від Республіканської партії. Кандидатом у віцепрезиденти США він обрав сенатора Венса, який раніше постійно критикував допомогу Україні.

ЄС продовжив економічні санкції проти Росії ще на півроку.

Президент США Джо Байден заявив, що виходить із президентських переговорів: «Настав час передати факел наступному поколінню».

Україна відмовилася від участі в засіданні Радбезу ООН під головуванням Росії, скликаного для «засудження» військової допомоги Києву.

В галереї Одеського міського саду відкрилася виставка робіт Олександра Веніаміновича Князика, одеського скульптора, відомого за багатьма визначними творами, що прикрашають наше місто.

Мер Одеси Геннадій Труханов категорично виступив проти знесення пам'ятників історичним особам, зокрема Пушкіну та Воронцову, підкреслюючи важливість збереження історичної спадщини міста.

За 10 місяців роботи вантажообіг портів Великої Одеси досяг рекордних 55 млн тонн, зокрема 37,4 мільйона тонн агропродукції. Завантажено 1954 судна, що забезпечують доставку товарів до різних куточків світу.

За півроку в Україні розмінували близько 157 тисяч гектарів сільгоспземель.

Новий український корвет «Гетьман Іван Мазепа» проходить у Туреччині ходові випробування.

Розпорядженням голови обласної адміністрації О. Кіпера в Одесі без рішення міськради перейменовано 85 вулиць, провулків і площ. Серед них вулиці Пушкінська, Жуковського, Льва Толстого, Буніна, Ільфа і Петрова, Бабеля, Багрицького, Паустовського, Віри Інбер, Олеші, Сабанєєв міст, проспект Добровольського, Думська площа, бульвар Жванецького та багато інших.

Вантажообіг портів Великої Одеси за 11 місяців роботи Українського коридору склав 60 мільйонів тонн вантажів.

НЕОРДИНАРНІ ОСОБИСТОСТІ

“ФІЗИКА НАПАДУЄ ФАТАЛЬНУ КОХАНКУ”

Михайло
Гаузнєр

До 100-річчя від дня народження Жоржа Шарпака

Герш Харпак народився 1 серпня 1924 р. у селі Дубровиця, що на Волині, у теперішній Рівненській області України. Але виріс він у Сарнах – польському містечку, яке наполовину складається з євреїв. Прізвище його місцеве, західноукраїнське – за багато років мешканець цього ж регіону Станіслав Лем дав прізвище Харпак командирі космолету «Непереможний». Дехто вважає, що вона походить від українського слова «харпак», що означає «бідняк».

Батьки Герша жили скромно, хоч дід тримав мануфактурну лавку на головній вулиці містечка. І мама Хана, уроджена Шапіро, і батько Мотл, бухгалтер у лісовому господарстві, цілком непогано володіли російською, хоча основною мовою залишався ідиш. Симпатизуючи сіоністським ідеям, сім'я з маленьким Гершелем на руках 1926 р. вирушила до Палестини. Оселившись у Хайфі, батьки щодня пішки піднімалися від моря в гору на роботу – квиток на автобус був розкішшю. Натомість заняття знайшли дійсно «сіоністське» – під палючим сонцем дробили каміння на прокладці дороги.

Через два роки вони зрозуміли, що більше не витримають – Хана чекала на другу дитину, а у п'ятирічного Гершеле розвинулася хвороба очей, як у більшості його арабських приятелів, з якими він ганяв по брудних вулицях. У 1928 р. репатріанти, що не відбулися, повернулися в Сарни. Там хлопчик, щоб піти до школи, швидко додав до свого мовного арсеналу до ідишу, російську та арабську, освоєних в Палестині, ще й польську мову. У школі Грицю одразу помітила вчителька. Вона дивувалася уяві п'ятирічного учня, який вигадував і майстрував хитромудрі кораблі. Педагог запевняла маму – хлопчику обов'язково треба навчатись далі.

Здавалося, життя увійшло до звичної колії, але у 1931 р. сім'я вирушила до Парижа, нібито для відвідування комерційної виставки. Там за допомогою родичів вони змогли зачепитися, знайшли роботу та стали новими парижанами.

У Парижі бухгалтер Мотл перетворився на кур'єра Моріса. На вантажному триколісному велосипеді він розвозив містом продукти, головним чином – оселедці у ресторани. Гершеле, який став Жоржем Шарпаком (французам так легше вимовляти), годинами просиджував у муніципальній бібліотеці, читаючи запоем зібрання творів Жюль Верна та Олександра Дюма французькою та роблячи величезні успіхи у вивченні цієї, вже п'ятої своєї мови.

Закінчивши школу, Жорж вступив у престижний Ліцей Святого Людовіка, до спеціалізованого математичного класу.

Відносно спокійний перебіг життя порушила Друга світова війна. Франція була розбита, Париж у червні 1940 р. окупований, і над Жоржем Шарпаком, як і над всіма євреями, що там жили, нависла смертельна небезпека – німці за допомогою французів-антисемітів стали активно шукати і заарештовувати євреїв. Через багато років Жорж згадував, як одна чарівна дівчина сказала: «Ох вже ці євреї – я чую їх здалеку!» – І підставила йому щічку для поцілунку. Той гидливо відсахнувся.

У 1941 р. він закінчив лицей. Білошкірий блондин із блакитними очима вирішив не носити наказану євреям жовту зірку. Втім, приховувати своє походження з кожним днем ставало дедалі важче.

У середині липня 1942 р. за фальшивими документами на прізвище Шарпантьє вся родина бігла у Вільну зону, контрольовану режимом Віші. Тут Жорж вступив у Опір та почав активно співпрацювати з місцевими партизанськими групами.

Під час однієї з операцій Жоржа захопили в полон і відправили до концтабору Дахау. Звіди його перевели до табору на якомусь військовому заводі, де він з перервою на кілька нічних годин рив траншеї. З того часу все життя вигляд лопати був йому огидний.

Формуючись у сім'ї, де говорили на ідиш, і чуючи німецьку мову, Жорж освоїв у таборі німецьку – його сьому мову.

З нацистського пекла Жорж зумів вибратися живим лише тому, що його вважали французом.

На г л я д а ч, дізнавшись, що хлопець знає німецьку, зробив його своїм перекладачем. Яюсь мимовільна репліка на маме-лошн ледь не коштувала йому життя. Жорж притулювся, спершись на кирку. Офіцер, що проходив повз, дав стусанка «саботажнику». Жорж спросоння видав таку тираду на ідиші, що німець закричав: Так ти єврей! Але високий, блакитноокий і широкоплечий хлопець, що нагадував моряка з Бретані, зміг переконати його у протилежному.

Жоржу пощастило опинитися у бригаді, яка працювала поза табором, і там їх 30 квітня 1945 р. звільнили американці.

На щастя, вся родина пережила Голокост і після війни возз'єдналася у Парижі. Шарпак нарешті отримав французьке громадянство – щоправда, не одразу. Прохання про натуралізацію було подано їм ще до війни, але задовольнили його лише в 1946 р., та й то за дуже кумедних обставин. Уряд запропонував польським шахтарям, які працювали на півночі країни, прийняти французьке підданство, і Жорж використав цю лазівку – адже він народився у Польщі.

Шарпак вступив до паризької Гірської школи – одного з найкращих технічних вузів Франції. Тоді ж він офіційно став членом компартії, за яку на той час голосували понад чверть французів. При цьому Жоржа дуже дратував культ особи Сталіна – у 1949 р. під час з'їзду демократичної молоді у Берліні він демонстративно не підвівся, коли у залі скандували ім'я вождя народів. Закінчивши Гірську школу, молодик вступив до аспірантури Колеж де Франс. Жорж працював у лабораторії ядерної хімії у самого академіка Фредеріка Жоліо-Кюрі – лауреата Нобелівської премії, одного із засновників та лідерів Всесвітнього Руху прихильників миру.

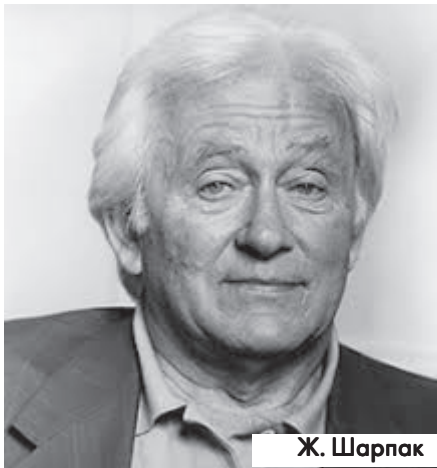
Тоді ж Шарпак познайомився з Домінік і незабаром одружився. Шлюб виявився щасливим, у сім'ї народилося троє дітей. Домінік стала коханою жінкою всього його життя, але не єдиним захопленням.

Весь вільний час Шарпак присвячував теоретичній фізиці. Тоді він навіть жартував, що його коханка – наука: «Фізика нагадує вимогливу, а іноді фатальну коханку. Вночі та вдень, влітку та взимку, вранці та ввечері вона переслідує вас, полонить, переповнює

та занурює у відчай. І ви шалено любите її і не вільні розлучитися з нею хоча б на день».

У 1954 р. аспірант Шарпак захистив дисертацію, присвячену ядерному бета-розпаду, та отримав місце у Національному центрі наукових досліджень.

Через кілька років він відправив своє резюме до Інституту ядерних досліджень у підмосковній Дубні, сподіваючись продовжити дослідження там. Візу молодий вчений безрезультатно чекав на рік. Ймовірно, репутацію прохача зіпсував вихід із компартії у 1956 р., після радянського вторгнення до Угорщини.

Ж. Шарпак

Мати Жоржа, яка теж вступила після війни до компартії і обожнювала Сталіна, розірвала свій партквиток ще раніше – під час «справи лікарів». Її приклад наслідував і брат Жоржа, згодом відомий актор та режисер Андре Шарпак.

Ж о р ж у запропонували увійти до групи дослідників, створеної за ЦЕРН – найбільшої у світі лабораторії фізики високих енергій.

Так він із дружиною та дітьми в 1959 р. влаштувався в Женеві і став частиною легендарного проекту, одна зі спеціалізацій якого – дослідження в адронному колайдері елементарних частинок, їхня реєстрація та способи спостережень за ними.

Шарпак роками наполегливо працював над проблемою реєстрації траєкторій елементарних частинок і в результаті зробив у 1968 р. вирішальний прорив. Сам він представив свою ідею досить простими словами:

«Ось така невелика коробочка розмірами 10 на 10 сантиметрів, пронизана тисячами тоненьких дротів, могла відстежувати елементарні частки атома. Усі розрахунки проводив комп'ютер, а не вчений із калькулятором, як раніше».

Офіційна назва нового «детектора Шарпака» – «багатодротова пропорційна камера». У цьому винаході Шарпак об'єднав детектор частинок з потужним (на той час) комп'ютером. Вчений замінив фотографії, що застосовувалися для цього, зображеннями на моніторі, і детектор Шарпака збільшив швидкість збору інформації в сотні тисяч разів. По суті, вчений відкрив нову епоху у вимірювальних приладах, які використовуються в ядерній фізиці.

Запропоновані ним новації використовуються і сьогодні у Великому адронному колайдері. Цей новий інструмент призвів до цілого каскаду відкриттів, починаючи з доказу існування кварків.

Але все це для фахівців, а ось використання детекторів Шарпака в біології та медицині одразу стало приносити людям користь, про яку можна розповісти без уживання спеціальних термінів. Наприклад, рентгенівські апарати отримали можливість обходитися випромінюванням у десятки разів менше; Шарпак особливим радів, що його винахід допоможе бережно оглядати жіночі груди, не завдаючи шкоди.

Його розробки дозволили контролювати показники серцебиття

астронавтів НАСА, прогнозувати землетруси та багато іншого.

При цьому Шарпак ніколи не був зацікавлений лише на своїх дослідженнях – він завзято виборював права людини. Саме Шарпак заснував у ЦЕРН Комітет Юрія Орлова – радянського фізика, першого голови Московської Гельсінської групи, засудженого на сім років ув'язнення за «антирадянську агітацію та пропаганду», і відмовився брати участь у міжнародному конгресі в Дубні на знак протесту проти суду над ним. Голос Шарпака голосно звучав на захист радянських дисидентів Андрія Сахарова, Анатолія Щаранського та багатьох інших.

Особливу гіркоту викликав у Жоржа державний антисемітизм, який по суті узаконив у Радянському Союзі відсоткову норму при вступі до вузів. У ході своїх візитів до СРСР він збирав відомості про кричущу дискримінацію абітурієнтів-євреїв – вчорашнім школярам пропонувалися надскладні завдання, що ставили в глухий кут навіть титулованих учених. Академік А. Д. Сахаров, взявшись якось за одне з подібних «завдань-трун», впорався з ним в домашній обстановці за годину, а абітурієнтам-євреям відводилося на рішення 20 хвилин...

Науковий авторитет Шарпака різко зріс, і 1985 р. він став одним із «безсмертних» – так називають членів Французької академії наук. А за сім років стало відомо про присудження йому Нобелівської премії.

У 1990-х видатний фізик очолює рух за підвищення якості викладання природничих наук. Ініціатива охопила приблизно третину французьких шкіл та поширилася на багато країн світу. У 2007 р. Шарпак був нагороджений орденом Почесного легіону – найвищою відзнакою Французької Республіки.

Серце знаменитого фізика зупинилося 29 вересня 2010 р. Йому було 86 років.

Вчений так і не побачив рідні Сарни, про що мріяв останніми роками свого життя. У 2004 р., до 80-річчя, він збирався відвідати місце, де народився і ріс. З боку України він тепер не зустрів би жодних перешкод, але поїздка не відбулася – швидше за все, за його особистими обставинами.

Його ім'я присвоєно півтора десяткам шкіл, Інституту біомеханіки людини, Центру ядерної медицини та іншим французьким установам. У Сарнах, де він провів частину дитинства, є вулиця Шарпака.

Два сини та дочка Шарпака стали відомими лікарями: епідеміолог Ів обіймав високі посади у ВООЗ, біолог Серж очолює лабораторію нейрофізіології в медичному університеті Парижа, а лауреат ордена Почесного легіону Наталі вважається одним із найкращих у світі фахівців з догляду за недоношеними новонародженими.

І це теж спадщина Нобелівського лауреата Шарпака – хлопчика з волинського містечка, бійця Опору, великого вченого та борця за права людини.

Джерела: Вікіпедія, статті М. Гольда «Атомний детектор брехні» в «Jewish.Ru», А. Бухало «Як Нобелівського лауреата з Полісся переслідувала «фатальна коханка» на сайті ВВС, «Жорж Шарпак – фізик-революціонер, колишній в'язень Дахау» на сайті «isgoe.co.il», Б. Бурди «Жорж Шарпак – великий фізик та Нобелівський лауреат із Дубровиця» на сайті «Huxley. Media» та ін.

Країна Поезія

Іван Франко
"СМЕРТЬ КАІНА"

Фрагменти з поеми

"Так пощо ж ми бажаємо знання?
Значить, бажаєм смерті?"

Ні, неправда!

Хіба ж я смерті Авеля бажав?
Я жить хотів по-своєму — більш нічого.
Хіба стрілець бажає смерті звіра?
Він хоче жить,

йому потрібно м'яса!

Він хоче жить і мусить боронитись.
Щоб звір його не з'їв!

А той, що лук

І стріли видумав, чи смерті він
Бажав чиє? Ні, бажав лиш жити,
Придумував підмогу для життя!
Значить — знання,

то не бажання смерті,

Не враг життя! Воно веде к життю!
Вбезпечує життя!

От в чім вся річ!

Як та стріла, що забиває птицю,

Сама — не птиця!

Як той ніж, що ріже,

Сам — не убійця! Так, значить, знання
Не винно тут! Воно ні зле, ні добре.
Воно стається добрим або злим
Тоді, коли на зле чи добре вжите.

"А що ж те дерево життя?"

Яка в плодах його укрита сила?
Чи справді вни безсмертя можуть дати?
Здається, ні! Оті небагато люди
Там в раї, що плодів тих куштували,
Під лютими ударами юрби
Вмирили, бачилось, і пропадали.
Так що ж додав їм плід той? А! Вгадав!
Вони на смерть ішли, мов на весілля,
Вмирили з усміхом; із ран, із мук
Вони катів своїх благословляли.
Що се значить? Знать, смерть їм не страшна!

Хто плоду з дерева життя вкусив —

Прояснявався увесь,
благим спокоєм

Проймався, і голос піднімав, і кликав
Усіх до себе, ворогів найгірших,

Мов другів, обнімав, і був неначе
Той пластер меду чистого, солодкий
І запахущий, ясний і поживний,
Одним чуттям святим наскрізь пронятий.
Значить, чуття, велика любов —
Ось джерело життя!"

"Чуття, любов! Невже ж се так, о боже?"

Невже в тих двох словах малих лежить
Вся розгадка того, чого не дасть
Ні дерево знання, ні загадковий
Той звір не скаже? Бідні, бідні люди!
Чого до того дерева претесь?
Чого від того звіра ви ждете?
Погляньте в власне серце, а воно вам
Розкаже більше, ніж всі звірі можуть!
Чуття, любов! Так ми ж їх маєм в собі!
Могучий зарід їх у кождім серці
Живе, лиш виплекать, зростить його —
І розів'єсь! Значить, і джерело
Життя ми маєм в собі, і не треба
Нам в рай тиснутись, щоб його дістати!
О боже мій!

Невже ж се може бути?

Невже ж ти тільки жартував, як батько

З дітьми жартує, в той час, як із раю
Нас виганяв, а сам у серце нам
Вложив той рай і дав нам на дорогу?"

В тій хвилі Каїн наче просіяв.
Чудовий супокій розлився враз
В його душі. Забулись всі страждання!
І сонце гріло, і земля ясніла,
Вся в золото й рожевий блиск повита.

"Боже!

Невже се правда? Навіть в моїм серці,
Гнилим, побитим і закаменілим,
Живе ще, розвиваєсь і цвіте
Те райське сім'я, та свята любов!
О так! Я чую се! Тепер, по довгих
Літах прокляття, я відроджуюсь
І оживаю! Наче крига леду,
Так присла в серці моєму ненависть,
Мені так дуже жаль усіх людей
Тих бідних, засліплених! Я їх так
Люблю з їх сліпоту
й лютим горем,
З їх поривами до добра!

Дитячий
куточок

Надія
Красоткіна

Серпень

А за вікном останній місяць літа
Гуде бджолою, квіткою цвіте.
Нагнулась яблуня
вся щедрістю налита,
Відколосилось збіжжя золоте.
Трава шовкова стелеться під ноги,
В небесній синяві лелечий ключ летить.
Пташиний голос сповнений тривоги,
Прощальними акордами дзвенить.
Краса природи, щедрість віковична,
Серпневий день струмує ще теплом.
На цій землі все дороге й незвичне.
І хочеться, щоб завжди так було.
Щоб небо хмарку в озері купало,
А на сосні сріблилася роса.
Щоб все цвіло, сміялося, співало
І всіх до себе вабила краса.
Щоб стежечка стелилася під ноги —
Стежина, що веде у дивосвіт.

І щоб щасливі всі були дороги,
Серед лісів, серед людей і квіт.
Останній місяць літа догорає
Спекотним днем,

то дощиком пройде.

Усе ще літо, але кожен знає,
Що осінь тихо в край до нас іде.
Яка спекота, просто неймовірно,
Як можна вижити людині

в цій жарі?

Пливе по небу сонечко невпинно,
Бо літо, літо в нас о цій порі.
Це добре, що в нас літечко

квітує,

Бо ж через трохи — в вирій

попливе.

Та сонце якось дуже вже жартує,
Аж мліє на землі усе живе.
І хочеться весь час

в воді сидіти,

Бо тільки у воді не гаряче.

Ну, а на сонці можна

пригоріти,

Куди така жара нас приведе?

Анатолій
Костецький

Серпень

Лататтям лопотить ставок,
сміється, наче вперше бачить,
як поплавцями в ньому скачуть
пухнасті хвостики качок.
Попід ліщиновим кущем,
що й не примітити відразу,
грибочки молоді вилазять,
умиті лагідним дощем.
А уночі в яснім саду
лукава мишка з нірки зирка
і жде: чи яблуко, чи зірка
впаде ось-ось у лободу?

Ліна Костенко

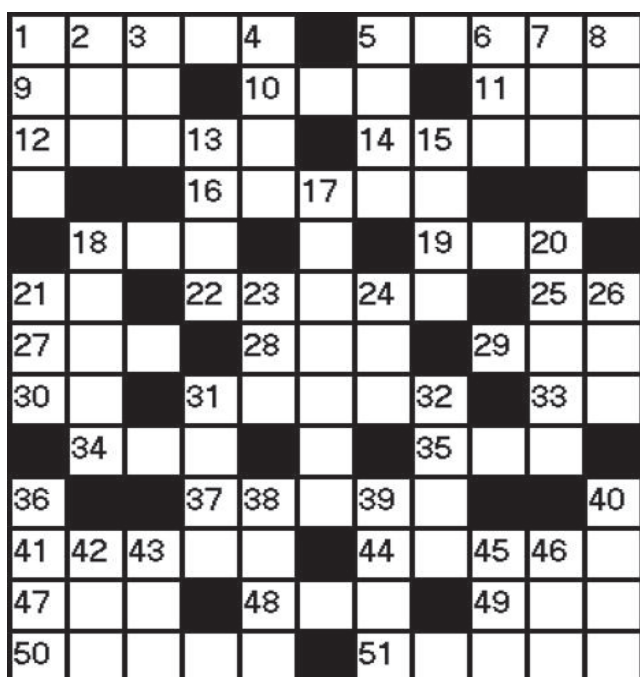
Спиноюся
і довго буду слухать,
як бродить серпень по землі моїй.
Ще над Дніпром клубочиться
задуха,

і пахне степом сизий деревій.
Та верби похилилися додолу,
червоні ружі зблідли на виду,
бо вже погналось перекотиполе
за літом — по гарячому сліду.

Анатолій Валевський

Серпень

Тихо-тихо в'яне літо —
На ланах зібрали жито.
Дні коротші настають.
Діти по гриби ідуть.
Ось лисички, ось опеньки —
Там великі, тут маленькі.
Все уважно огладейте —
Повний кошик набирайте.
Місяць серпень на підході —
Справ багато на городі.
Нумо дружно, не зітхай!
Всі збираємо врожай:
Помідори, сочевицю,
Груші, яблука, пшеницю,
Овочі та фрукти —
На зиму продукти.

За горизонталлю:

1. За релігійними уявленнями — місце під землею,
куди потрапляють душі померлих грішників для вічних мук.
5. Дохід з капіталу, землі або майна, що його власники одержують регулярно, не займаючись підприємницькою діяльністю.
9. Бойовий заклик під час атаки.
10. Грунтова поверхня під водою.
11. «Вухогорлоніс».
12. Скупчення людей, транспорту і т. ін., що створює перешкоду рухові.
14. Волок на Істмі біля Коринфа, довжиною приблизно 6 км,

створений для перетягування кораблів з Коринфської до Саронічної затоки і навпаки.
16. Штучний головний покрив із чужого або синтетичного волосся.
18. Корейське авто.
19. Червоно-бурий шар на поверхні заліза, який утворюється внаслідок його окислення.
21. Міра земельної площі.
22. Ріка в Росії та Україні, ліва притока Дніпра.
25. Шостий звук музичної гами, а також нота, що позначає цей звук.
27. Візницький однокінний екіпаж в Англії.
28. Індіанський народ, що існував на крайньому півдні Південної Америки.
29. Кривий ... (найбільше місто України, яке не є обласним центром).
30. Сімнадцять літера грецької абетки.
31. Місце скупчення гною.
33. Здивування, здогад.
34. Безліса рівнина, рівний, широкий простір; поле.
35. Індіанське плем'я.
37. Представник найдавніших племен, які населяли XV—XVI ст. до н. е. територію Передньої Азії і Південного Закавказзя.
41. Легковий або вантажний автомобіль із лічильником для визначення віддалі та оплати за проїзд за таксою.
44.

Райцентр на Чернігівщині.
47. Муніципалітет у Франції, у регіоні Аквітанія, департамент Атлантичні Піренеї.
48. Шлях, засіб, рух духовної практики в буддизмі, завдяки якому досягають просвітлення.
49. ... Евальд (естонський композитор).
50. Ділянка землі, яку отримувала селянська сім'я для користування.
51. Морський водоплавний птах родини сивкових.

За вертикаллю:

1. Велике, товсте дерево.
2. Період, докорінно відмінний від попереднього.
3. Той, хто здійснює смертні вироки або тілесне покарання, бере на тортури.
4. Міжнародна ріка в Центральній Європі.
5. Те саме, що пологи.
6. Неопізнаний літаючий об'єкт.
7. Вибухова речовина.
8. Декоративна споруда у вигляді брами, що завершується склепінням.
13. Опале відмерле листя.
15. Страва з дрібно насічених овочів, грибів.
17. Велика кількість близько розміщених однорідних предметів, частин і т. ін.
18. Нащадок іспанських і португальських колонізаторів у країнах Латинської Америки.
20. Перебування обвинуваченого в момент злочину в іншому місці як доказ його непричетності до злочину.
21. Одиниця виміру земельної площі в Англії і Північній Америці.
23. Персонаж давньогрецької міфології, син Лікімнія.
24. Муніципалітет

у Франції, у регіоні Лімузен, департамент Крез.
26. Зла баба-чаклунка.
31. Дрібна кровососна комаха.
32. Морська промислова риба родини лососевих, що заходить у річки для нересту.
36. Безбарвний горючий газ, який міститься в природних газах.
38. Грошова одиниця Катару — 100 дирхамів.
39. Той, хто намагається одержати за свою працю більше, ніж вона варта.
40. Тонізуючий напій.
42. Група довгохвостих папуг.
43. Секретне, умовлене сполучення цифр чи букв, що дає право доступу куди-небудь або до чого-небудь.
45. За релігійними уявленнями — місце, де блаженствують праведники після смерті.
46. Великий адронний колайдер.

Відповіді до кросворда в № 214

За горизонталлю:

1. Аврал. 5. Кредо. 9. Раж. 10. Аул. 12. Мит. 13. Гра. 14. Уха. 15. Ув. 16. Утиск. 18. Нерп. 21. Улар. 24. Гуам. 26. Ясен. 27. Мім. 28. Лаг. 29. Даї. 30. Дока. 32. Арап. 34. Кара. 36. Урал. 38. Тромб. 41. Ніш. 44. Апе. 45. Сад. 47. Аро. 48. Лан. 49. Ера. 50. Тавро. 51. Авран.

За вертикаллю:

1. Аргон. 2. Вар. 3. Ржа. 4. Лаут. 5. Клас. 6. Ему. 7. Див. 8. Отвір. 11. Ухил. 16. Ура. 17. Кус. 19. Егіда. 20. Гумор. 22. Ледар. 23. Анапа. 25. Мла. 26. Яга. 31. Кат. 33. Руб. 34. Канат. 35. Топа. 37. Ладан. 39. Рало. 40. Мена. 42. Іра. 43. Шов. 45. Сер. 46. Ара.

Шановні клієнти!

Всі, хто має можливість допомогти
незаможним людям,
спрямовуйте, будь ласка,
свої внески за адресою:
Україна,
м. Одеса, Приморський район,
БФ "Хесед Шаарей Ціон"
код ЄДРПОУ 34321888
IBAN: UA713510050000026006267265700
в ПАТ "УкрСиббанк"
МФО 351005
65023, м. Одеса,
вул. Ніжинська, 77/79.

Шановні клієнти!
Майстер із ремонту
дрібної побутової техніки
Кабінет 246
Приєм та видача
Четвер з 10.00 до 13.00

Шановні клієнти!
Дрібний ремонт одягу
Приєм та видача:
Понеділок з 10.00 до 13.00, каб.246
Середа з 10.00 до 13.00, каб.246

Посмішка

Худорлявий громадянин в одеському ресторані
несміливо торкнувся руки людини, що одягає пальто:

— Вибачте. Ви випадково не Рабинович?
— Ні!
— Чому ж ви одягаєте моє пальто?

— Я таки вступив до театрального інституту!
— Як це, Моно? У тебе немає жодних даних!
— А дядько Фіма?

— Додік, йди грати на скрипку!
— Діду, ти мене сьогодні вже бив...

Оголошення: «Старий хворий єврей бажає
познайомитися зі старою та хворою єврейкою з метою
створення молоді та здорової родини».

— Я чула, що у вас народилася внучка! Напевно, схожа
на свою бабусю?
— Ну що вам сказати? Почне розмовляти, тоді
подивимося.

— Роза, а що ви робите сьогодні ввечері?
— Я згодна.

Інтелігентна одеська сім'я. Дружина третю годину грає
на віолончелі.

— Ну, Софочко, припини! Купимо ми тобі ці італійські
чоботи!

Оголошення в лікарні: "Немає грошей—будь здоровий".

— Фіма, ви зовсім не влучаєте в ноти!
— Таки я і не цілююсь!

Молодий учитель скаржить директору
школи:

— Уявляєте, я питаю їх: «Діти, хто взяв Бастилію?». А
вони у відповідь: "Ми не брали!". Це ж дикість!

Директор:
— Та ви не засмучуйтеся так. Діти у нас добрі. Ну, а якщо
не повернуть, наприкінці року спишемо.

— Вовочко, ти зробив уроки?
— Ні.
— А чому тоді спати ліг?
— Менше знаєш, міцніше спиш.

— Вова, ти навіщо наклеїв на зошит фото батька?
— А мені вчителька сказала, що хотіла б подивитись на
того дурня, який допомагає мені робити домашні завдання.

— Синку, тобі багато уроків задали?
— Мамочко, тобі сьогодні кричати і кричати!

— Не розумію, як може одна людина зробити стільки
помилку у домашньому завданні? — каже вчитель.
— Це не одна людина, — виправдується Вовочка. —
Мені допомагав тато.

Люблю зустрічі однокласників за те, що вони проходять
весело, душевно та головне — без мене.

Вовочка приходить додому з однокласником і каже: —
Подивися, мамо, це Мишко! Він незвичайний хлопчик!

— Чим він такий незвичайний?
— Він вчиться гірше за мене!

Іноді згадую своїх однокласників, розумію, що життя нас
більше ніколи не зведе разом, і слізки навертаються на очі
від щастя.

Шановні клієнти!

Усіх, хто бажає навчитися малювати,
запрошуємо на заняття,
які проводитимуться по середах з 10.30 до 12.00
під керівництвом
художника **Віктора Валерійовича ВІРКЕРМАНА**
у Культурному центрі Хеседа за адресою:
вул Ніжинська, 77/79
Тел: 067-518-10-41.
Перша зустріч відбудеться 4 вересня.

п

Культурний центр БФ "Хесед Шаарей Ціон" оголошує набір на курси з вивчення **МІЖНАРОДНОЇ МОВИ ЕСПЕРАНТО**

Адреса: вул. Ніжинська, 77/79, 2-й поверх, каб. 214
Тел.: 067 518 10 53

ЮВІЛЯРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН", ПРИЙМІТЬ ШИРІІ ВІТАННЯ!

90 років

Гітіна Ніна
Мовшин Ісаак
Флейшман Борис

85 років

Брандіс Марк
Вайсброт
Олександр
Клубіс Яків

Літвіненко Ліза
Мейлахс Валентина
Олькуш Сергій
Перельнштейн Яків
Федюшина Люся

80 років
Андрієвська Марія
Белоусівська Лариса
Гігоян Світлана

Кушнір Ольга
Манюк Валентина
Рехтман Аркадій
Розенблюм Петро
Салега Євген
Стах Ольга
Фельдман Анна
Чабан
Вікторія

ІМЕННИККИ—ВОЛОНТЕРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

Вайсбурд Валентина
Дробаха Олена
Кемель Андрій
Котов Віталій
Красновська Світлана
Лісницька Ірина

Маляренко Галина
Мірошніченко Людмила
Парфьонов Юрій
Ребега Анна
Ройтман Валентин
Сиреніна Ольга

Слободяник Ганна
Тарапунько Алла
Татомир Наталія
Ткаченко Роман
Чурсанова Лариса
Шаховцева Віра

Засновник та видавець —
БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН" (м. Одеса)

Свідоцтво про держреєстрацію 1153-34-Р,
серія ОД, видано 7 червня 2006 р.

Газета видається за підтримки
Claims Conference і American
Jewish Joint Distribution Committee

Некомерційне видання. Розповсюджується безкоштовно.
Реклама та оголошення публікуються безкоштовно.
Індекс видання — 09720

Надруковано у ТОВ "Press Corporation Limited"
21034 Вінниця, вул. Чехова, 12 А

Наклад 2600 прим. Зам. № _____

Головний редактор
Семен ВАЙНБЛАТ
Редакційна колегія:
А. Кесельман,
М. Гаузнер, П. Козленко
Комп'ютерна верстка
І. Глаголевський
Перекладач
Л. Левін

Надіслані матеріали
не рецензуються і не повертаються.
Листування із читачами —
лише на сторінках газети.
Редакція залишає за собою право
редагувати
і скорочувати надіслані матеріали.
Відповідальність за достеменність
фактів несуть автори.

Адреса редакції:
65023, Одеса, вул. Ніжинська, 77/79
Поштова адреса:
65045, Одеса, а/с 131

<http://dobrasprava.ddns.net>